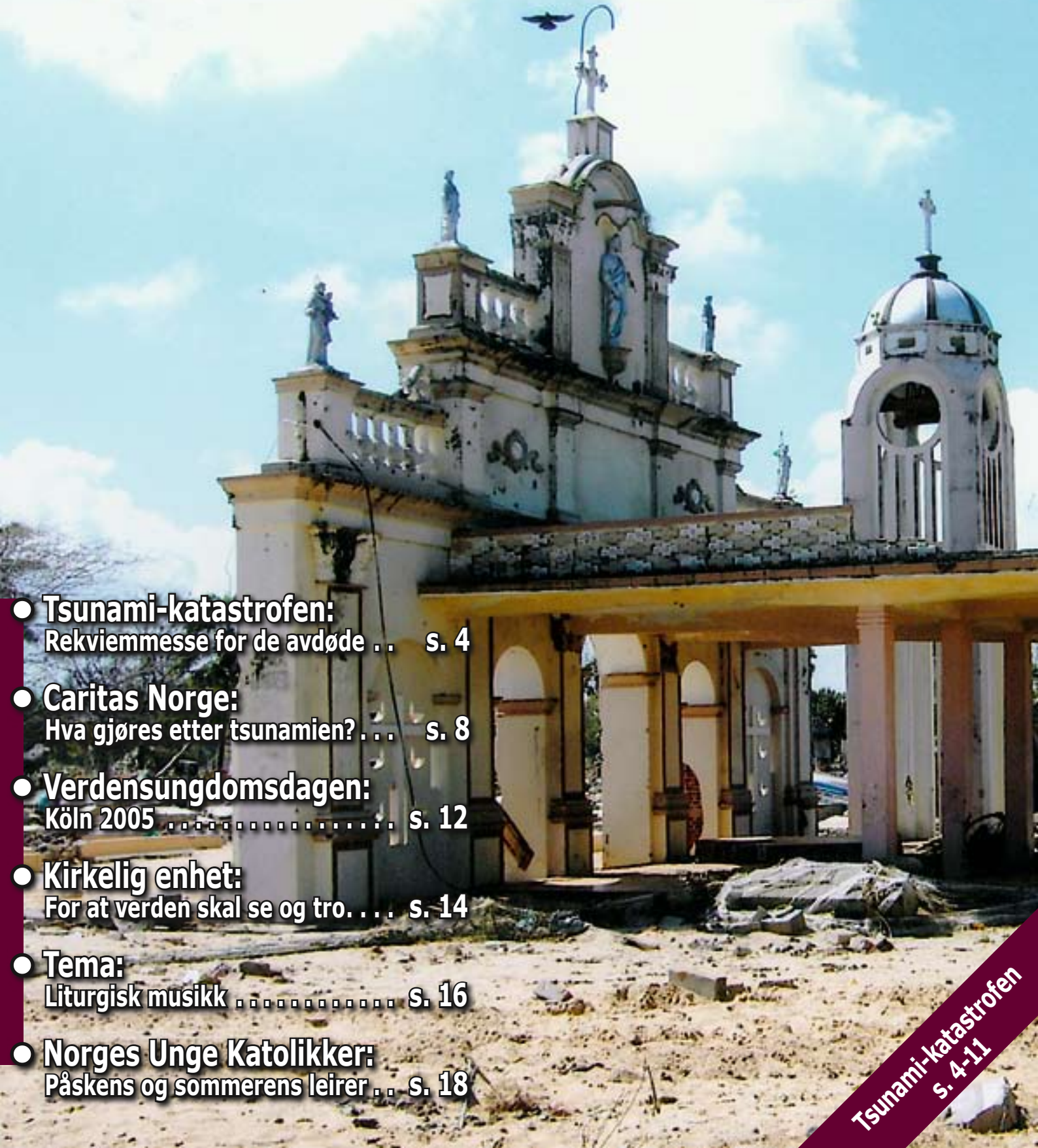

BROEN

Katolsk Kirkeblad nr. 1 - 2005

- **Tsunami-katastrofen:**
Rekviemmesse for de avdøde . . s. 4
- **Caritas Norge:**
Hva gjøres etter tsunamien? . . . s. 8
- **Verdensungdomsdagen:**
Köln 2005 . . . . . s. 12
- **Kirkelig enhet:**
For at verden skal se og tro. . . s. 14
- **Tema:**
Liturgisk musikk . . . . . s. 16
- **Norges Unge Katolikker:**
Påskens og sommerens leirer . . s. 18

Tsunami-katastrofen
s. 4-11

Sorgrøveri

– *Imagine there's no heaven*

Human-etisk Forbund (HEF) har brukt den tunge jordskjelv- og flodbølgekatastrofen i Sør-Asia til et frontalangrep på Den norske kirke (Dnk) og indirekte på norske medier. HEF refser Dnk for å ha tilranet seg et «sorgmonopol» ved å la sine biskoper og prester stå frem i mediene nærmest med en enerett på å trøste og opplyse nasjonen om hvordan sorgen og følelsene best skal bearbeides.

Det er i seg selv upassende å bruke denslags tidspunkt og anledning til utfall. Hva gjelder anklagen mot mediene om så og si utelukkende å slippe til Dnk og ikke andre trossamfunn hvis medlemmer var særlig berørt av katastrofen, svarer dernest ikke til kjensgjerningene.

Sjelesørgere som forsøkes rammet av kritikken, har utvilsomt klokskap nok til å bære dette uten å vakle i sin viktige gjerning. Men det HEF ikke ser, er at kritikken også er høyst unødvendig og destruktiv. De oppkonstruerer en negativitet som bare er en medbelastning for dem som sørger. HEFs utfall er et eksempel på at enkelte toneangivende i HEFs organisasjon har noe å lære når det gjelder innlevelse i andres sjelsliv og de behov en sorgsituasjon skaper. Norges lutherske prester har en alment akseptert kompetanse på sorgbehandling, og det er ingen tilfeldighet og ikke et uttrykk for offentlig religionspåtrykk at prester er tatt med i de kommunale kriseteam på linje med psykologer, psykiatere og leger. Kanskje de egentlig er de viktigste aktørene for de fleste. HEFs uberettigede kritikk åpner for en

rekke tankefors. At HEF har et menneske- og samfunnsyn uten tro og religion, er legitimt. Det er også legitimt at HEF driver propaganda for sine synspunkter. At HEF i den senere tid har valgt å forsterke sin antireligiøse propaganda og blitt mer aggressiv igjen, er noe man får ta til etterretning. At organisasjonens mediefrontere ikke viker tilbake for slikt nettopp mens folket bearbeider en stor internasjonal menneskelig tragedie, opplever vi som upassende, som profilering fremfor takt.

Det hefter noe tvetydig over HEF. På den ene side går HEF inn i interreligiøst samarbeid slik det kommer til uttrykk i Samarbeidsrådet for tro- og livssynsamfunn, på den annen side utøver HEF antireligiøs aktivitet gjennom angrep på de samme samarbeidspartnere. Det er en tilsnikelse når HEF med from røst gir inntrykk av å tale religiøse gruppers sak. En ting er at de ikke gjør det, en annen ting er at de ut fra sitt fundament ikke har forutsetning for å gjøre det. I forskjellige utfall mot Den norske Kirke foregir de gjerne å målbære de religiøse samfunns anliggender, og det er grunn til å frykte at deres medvirken i Samarbeidsrådet gjør det lettere for dem å fremføre slikt. Men når HEF for eksempel angriper Den norske Kirkes administrasjon av gravplasser og mot at politiet vanligvis ber de lokale lutherske prester om å gå med dødsbud, da er det i hvert fall ikke Den katolske Kirkes kake de meler. Katolikker er takknemlige for at det er erfarne med egen trosforankring som hjelper til med visse ytre rammer når vi begraver våre

kjære, og fornøyd med at det er en lokal luthersk prest som i stedet for en ledig politibetjent eller en kommunal dødsbudbringertjeneste som ut på kvelden banker på døren med melding om en bilulykke. Den katolske kirke kan være langt fra hjemstedet.

Det er ikke spesielt opplagt at det interreligiøse samarbeid blir beriket ved at de som vil motarbeide religion skal ha en hånd med på rattet. Det fører lett til pussige prosesser og rare kompromiser. Som ved den interreligiøse «inkluderende og felles høytidelighet» i Oslo Rådhus etter flodbølgekatastrofen. Den var nok stilfull – men det var visst ingen av de medarrangerende trossamfunn som hadde nærvær eller mot nok til hindre at det hele fikk munne ut i John Lennons «Imagine there's no heaven, It's easy if you try».

Interreligiøst samarbeid er allerede i utgangspunktet en stor kunst, og den blir ikke lettere å mestre for trossamfunn som hele tiden dessuten må ha i underbevisstheten at konsensusvedtakene må tekkes en organisasjon som avviser religiøse tilnærming. Kanskje mangler vi rett og slett et forum for interreligiøst arbeid.

BROEN - Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av: Norsk Katolsk Bispedømme.
Nr. 1. 2005 Årg. 46. ISSN 0804-9297

Oslo Katolske Bispedømme Tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse: Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaktør: Fader Claes Tande (CT)

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81
Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaksjonssekretær:
Kristine Dingstad (KD)
Tlf.: 23 21 95 37

Medarbeidere:
Diakon Gunnar Wicklund-Hansen (GWH),
Per Einar Odden (PEO - i permisjon),
Heidi Haugros Øyma (HHØ)
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)

Broen takker!

Broen takker for alle gaver i 2004! Til sammen fikk vi inn 1178 gaver, med en samlet sum på kr. 318.172.-

Forsidebilde:
Den katolske kirke i Mullaitivu på Sri Lanka – kun fasaden står igjen etter flodbølgen.

Trykk: JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00

Opplag: 18.000

Asker og Bærum menighet

Av Olav Markussen

Stafettpinne om våre menigheter har kommet til Asker og Bærum. Menigheten har 2350 sjeler fordelt over et relativt lite område bestående av Asker og Bærum kommuner. Vi har medlemmer fra over 60 land, men er kanskje allikevel en av landets "norskeste" menigheter. Det begrensede areal betyr at ingen har mer enn en halvtimes biltur til kirken, som riktig nok ligger relativt sentralt. Stabekk og Veståsen ligger begge i østre Bærum nær grensen til Oslo. Hadde menigheten blitt etablert i dag, hadde nok en kirke i Sandvika vært et mer naturlig valg.

Da biskop Olaf Smit grunnla menigheten i 1926, var Stabekk godt ute på landet. Etter erverv av Nyveien 17 med villa og den nåværende prestegård, ble villaen innredet som søsterhus og kapell for menigheten. To stuer i første etasje ble slått sammen og ble til Jesu Hjerter Kapell. På den tid var det to marister i Norge, p. Jacob Mangers og p. Peter Bzdyl, begge i Bergen. Da pater Mangers ble kalt til biskop i Oslo i 1932, tok han pater Bzdyl med seg som sogneprest på Stabekk. Da var fire Antoniussøstere flyttet inn i annen etasje. I 1935 ble Hønefoss menighet stiftet, og p. Bzdyl ble sent dit. Vi fikk p. Jan Rommelse som sogneprest gjennom krigen og fram til 1949-50. Da kom maristpater Antoine Ivens til Hønefoss, vi fikk tilbake p. Bzdyl og beholdt ham til 1958. Da kom p. Ivens til Stabekk, et halvår etter ble han supplert av p. Boekema, og intet ble som før. Det ble over alles hoder inngått en avtale mellom bispedømmet og maristene, hvor eiendommen i Nyveien ble overdratt til maristene mot at de bygget kirken. Et aldershjem drevet av antoniussøstrene skulle også bygges. Her ble bygget, kirken endret seg med konsilet, menigheten vokste og de engelsktalende kom mer og mer på banen.

Fru Gran, biskopens mor, hadde tidligere donert eiendommen på Eikeli, Veståsen, til bispedømmet

under forutsetning at det skulle bygges en kirke der. Så da biskop Gran meddelte at enten bygger dere kirke, eller så bygger vi og justerer menighetsgrensen, var svaret fra p. Ivens "over mitt lik". I 1972 sto kirken på Veståsen ferdig. St. Borromeussøstrene hadde allerede 1968 etablert barnehage. Man fikk kommunen til å betale tilfluktsrommet og kom rimelig fra det.

Veståsen ble særlig rettet mot den engelsktalende delen av menigheten som vokste sterkt, parallelt med NATOs utbygging av kommandosenteret på Kolsås under den kalde krigen. I 1969 kom så p. Rory Mulligan fra Irland og p. Jo Neve fra Nederland, begge med Stabekk som bestemmelsessted. Den siste ble raskt omdirigert til Bergen for et år, og deretter til et vikariat i St. Olavs menighet i Oslo – som skulle vise seg å vare i 10 år. P. Mulligan tok ansvar for de engelsktalende og ble etter hvert en elsket ungdomsprest. Ungdomslaget blomstret da også opp gjennom 70-tallet. Blant annet ble det drevet diskotek i menighetsalen, til begrenset glede for naboen.

Samtidig som kirken på Veståsen sto ferdig i 1972, gikk skolene over til fem dagers uke. Det ga støtet til religionsundervisning hver fjerde lørdag, et opplegg som er i full blomst i dag. 70-årene ble et kraftfullt tiår med sterk vekst i menigheten både hva gjaldt antall og aktivitet. På det meste var det tre prester og en menighetssøster, paterne Ivens, Mulligan, Pat Muckian og sr. Helene. Så da p. Neve i 1980 omsider kom til sitt bestemmelsessted, fikk han behendig et sabbatsår i Canada fra -81 til -82. Deretter falt ting til ro. I 1973 hadde kommunen tatt over ansvaret for driften av aldershjemmet, og i 1989 tok menigheten avskjed med de to siste Antoniussøstrene, sr. Martine og sr. Marianna, ikke uten vemod.

De to fettere, p. Ivens og p. Neve, ga stabilitet og kontinuitet, og vi så p. Ivens eldes med verdighet. Selv setter jeg pris på stabilitet, men jeg noterer at ungdom, som har vært borte noen år, kommer tilbake og kan konstatere at alt er ved det gamle, den samme presten, den samme organisten, de samme brødre som skal

overdøve alle andre under messen. En stabilitet som kanskje er en utfordring for et aktivt ungdomsarbeid. I dag har vi fått Elia Otero som ungdomssekretær til å røske opp i det fastlagte mønster. Det hjelper.

Vår kjære pater Neve er alene etter at pater Ivens reiste tilbake til Nederland i 2000. Han er ved god helse. Det er godt, for han er alt; sjelesørger, vaktmester, sekretær, regnskapsfører, eiendomsforvalter mm. Han vil ha det på sin måte, så når kompetansen hos menigheten medfører at de vil hjelpe på egne premisser, kan det fort gå galt – men jobben blir gjort.

Hver dag har vi messe, om søndagene to, hver måned lørdagsundervisning og konfirmantundervisning, årlige juletefester for barn og voksne, ungdomslag i vekst med hjelpeaksjoner, hytteturer med mer, et kor med verdens beste organist, Wolfgang Plagge, et menighetsråd som fungerer best når det gjør det det skal, gi råd. Økonomien er bunn-solid, og overskudd blir det uansett.

Fire prester har utgått fra menigheten, paterne Erik Ruud, Arne Kirsebom, Sigurd Markussen og foreløpig som diakon, Jon Erik Slaattelid. Mye har gått vår vei, og vår største fare er selvgodhet. Klarer vi å holde den djevel på avstand, vil menigheten fortsatt blomstre.

Jesu Hjerter banker stadig på Stabekk, som overalt ellers. Gud skje lov.

Tsunami-tragedien

berører hele det katolske Norge

I Norge er de katolske menighetene uforholdsmessig hardt rammet etter flodbølgekatastrofen rundt Det indiske hav. Av de 86 personer som er omkommet eller savnet, er iallfall fem katolikker. Dessuten er det et meget stort antall katolikker i Norge som har mistet eller savner nære pårørende og slektninger. Det gjelder ikke minst de ca. 2000 katolske tamilene i Norge, men også katolikker fra flere andre land som Indonesia, India og Thailand.

Slik sett er et flertall, om ikke alle, av de katolske menighetene i Norge direkte og indirekte berørt av tragedien.

Vaktmesterfamilien i bispegården og i St. Olav domkirke i Oslo er blant dem – vaktmesteren har «bare» mistet en håndfull, men hans kone sørger over mer enn 20 slektninger, for ikke å snakke om venner. Både stedet hun ble født og stedet hun vokste opp, var fiskerlandsbyer. Eksemplet er dessverre ikke enestående. Det er neppe mange av de tamilske familier i Norge som ikke har mistet slektninger eller venner. Det er også noen få singalesiske katolikker i Norge – også de er berørt.

De fire tamilske prestene i Norge kommer fra de hardt rammede kyststripene på Sri Lanka, særlig de to fra småbyen Thalayady, som ble nesten fullstendig rasert. Disse og andre prestere har hatt mange og lange tunge stunder siden den ufattelige tragedien skjedde 2. juledag. Fransiskanerpater Ronald Hölscher holdt den store katolske minnemessen i Frogner kirke i Oslo for sine dåpsbarn Sigurd og Simen Køhn, far og sønn.

Mange gjør en aktiv innsats overfor de overlevende og rammede samfunnene. Tamilske leger i Norge rei-

ste til Sri Lanka for å hjelpe til; også nordmenn har reist ned, dels i regi av hjelpeorganisasjonene og mange privat for å yte hjelp. Givergleden er stor også i katolske miljøer. Hittil har Caritas Norge fått inn ca 1 mill. kroner til sin innsamlingsaksjon. Dette inkluderer ikke det betydelige beløp innsamlet blant tamiler til en tamilsk organisasjon med sine egne (ikke-kirkelige) kontakter i det nordlige Sri Lanka.

Allerede samme dag som katastrofen inntraff, var Caritas igang med hjelpearbeid på Sri Lanka. Den norske Caritas-aksjonen er først og fremst rettet mot gjenreisningsarbeidet på Sri Lanka, i den nasjonale katolske Caritas' og de katolske bispedømmenes Caritasorganisasjonenes regi, og innsamlingen fortsetter utover vinteren.

Seks prosent av de omkomne og savnete norske borgere er katolikker, mens innslaget av registrerte katolikker i den norske befolkning er ca. en prosent. De katolske flomofrene i Norge kommer fra Oslo, Vestfold (Nøtterøy), Bergen og Tromsø. Den første norske statsborger som ble meldt omkommet, var *Philominammah George, 63 år*, tamil bosatt i Fyllingsdalen i Bergen. Hun etterlater seg fem voksne barn og 15 barnebarn, de fleste på Vestlandet. Hun ble begravet i Sri Lanka den 2. januar. Philominammah hadde reist dit sist april, ikke som turist, men for å arbeide på et hjem for foreldreløse barn. Flodbølgen utslettet hele Mullaattivu i den tamilske delen av Sri Lankas østkyst, også barnehjemmet med sine 150 barn ble smadret.

Dronning Sonja og justisminister Odd Einar Dørum deltok under rekviemmessen i St. Olav katolske domkirke i Oslo 13. januar. Mellom dem på første benk sr. Stefani Indrawasih Gowijaya C.B. (fra Indonesia, bosatt i Moss) (t.h.) og sr. Maria Hjulstad Junttila O.P. (Tromsø/Oslo).

Før utgangsprosesjonen var menigheten stående vitne til at dronningen tente lys for de døde foran statuen av Den Hellige Jomfru.

Ødeleggelsene har vært enorme i de rammede områdene. Aceh-provinsen på Sumatra i Indonesia ble

I Thailand rammet flodbølgen etter jordskjelvet noen av de mest populære turistområdene, og det

rammet både av det kraftige jordskjelvet og den etterfølgende flodbølgen, og der og på Sri Lanka er landsbyer og lokalsamfunn fullstendig utradert. I India var "Østens Lourdes", det katolske valfartsstedet Vailankanni i delstaten Tamil Nadu en av de særlig hardt rammede stedene. Rundt 1.500 mennesker – de fleste av dem pilegrimer – omkom i bølgen som skyllet inn over stranden utenfor Mariabasilikaen.

var særlig her nordmenn og vestlige reisende omkom.

Tragedien har vært markert i Norge med en rekke sørgehøytideligheter rundt i landet. I en rekke katolske menigheter er det holdt rekviemesser, mange av dem på tamilsk (blant annet i de to Oslo-menighetene St Olav og St. Hallvard, St. Paul i Bergen, St. Olav i Trondheim, St. Laurentius i Drammen, St. Svithun i Stavanger, St. Olav i Tønsberg).

I St. Olav i Oslo ble det også holdt en norsk rekviemmesse med tekstlesning, salmer og forbønner også på tamil, singalesisk, indonesisk og thai. Både kongehuset og regjeringen var representert ved henholdsvis H.M. dronning Sonja og justisminister Odd Einar Dørum. Hovedcelebrant var biskop Gerhard Schwenzer SS.CC., med medvirkning av bl.a. flere av de tamilske prestene, og det ble en gripende sørgehøytidelighet i en mer enn fullsatt kirke. Både dronningen og statsråden viste sin innlevelse i den felles sorg ved å komme frem under kommunionen og motta biskopens velsignelse. Før utgangsprosesjonen var menigheten stående vitne til at dronningen tente lys for de døde foran statuen av Den Hellige Jomfru.

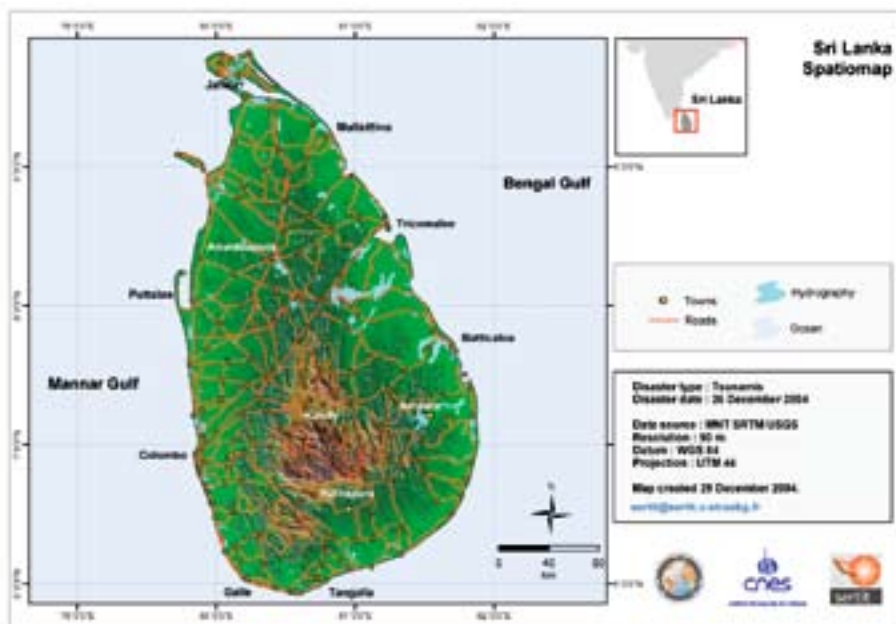
Den katolske kirke i Norge har dessuten deltatt ved en rekke felleskirkelige sørgehøytideligheter. Også internasjonalt har det vært store sørgemarkeringer, og i Peterskirken i Vatikanet ble det feiret requiemmesse for flomofrene med kardinal Angelo Sodano som hovedcelebrant på vegne av pave Johannes Paul II.

De katolske bispedømmer i områdene mest berørt av katastrofen

- Tanjore¹** (India): 3,8 millioner innbyggere, hvorav 192.000 katolikker (5,1 %)
- Pondicherry-Cuddalore** (India): 6,4 mill. innb., 300.000 katolikker (4,7 %)
- Madras-Mylapore** (India): 6,9 mill innb., 341.000 katolikker (4,9 %)
- Jaffna¹** (Sri Lanka): 1,3 mill. innb., 164.000 katolikker (12,6 %)
- Trincomalee-Batticaloa¹** (Sri Lanka): 1,5 mill. innb., 65.000 katolikker (4,3 %)
- Galle** (Sri Lanka): 2,2 mill. innb., 8.000 katolikker (0,3 %)
- Colombo** (Sri Lanka): 5,5 mill. innb., 629.000 katolikker (11,4 %)
- Surat Thani** (Thailand): 8,9 mill. innb. 6.000 katolikker (0,07 %)
- Medan²** (Indonesia) 14,5 mill. innb., 497.000 katolikker (3,4 %)

¹ Har kystsoner med særlig mange rammede katolikker.

² Nesten alle katolikker bosatt utenfor Acehprovinsen og kystområdene.

Helge Iversen

Kart over Sri Lanka. I området mellom nordspissen og østligste kystområde ble særlig mange katolikker rammet.

"Hvorfor tillater du alt dette?"

*Biskop Gerhard Schwenzer
SS.CC. av Oslos preken ved
Requiemmesse for flodbølge-
ofrene i St. Olav domkirke, Oslo,
13. januar 2005.*

Vi er samlet her i kirken for å minnes ofrene etter flodkatastrofen i Sørøst-Asia annen juledag 2004. Vi prøver å sette ord på vår smerte og våre spørsmål. Hele verden er i sorg. Vi fatter ikke det som har skjedd. Vi er forferdet over det ufattelige omfang katastrofen har fått. Ulykken har truffet oss så hardt, ikke minst fordi vi mangler logiske forklaringsmuligheter.

Det finnes ingen kriminell eller politisk motivert årsak til katastrofen, som tilfelle var 11. september 2001. Vi kan heller ikke si at den skyldes menneskelige feil i økologisk henseende. Naturens makt har drept utallige mennesker og smadret livsgrunnlaget for de overlevende. Vi står målløse tilbake uten noen forklaring og uten trøst. Denne hendelsen er rett og slett et sjokk for dagens sivilisasjon. Ved den moderne vitenskap og dens tekniske landevinninger trodde vi at vi kunne beherske naturen. Vi anså oss for dens eier. Nå må vi ganske enkelt konstatere at naturen på en grusom måte har vist oss vår maktesløshet og vår dødelighet. Vi mennesker av det 21. århundre er likevel mer sårbare enn fremskrittstroen prøvde å overbevise oss om.

Det som hendte annen juledag minner oss om syndfloden og dens altødeleggende kraft. Også i nyere tid har det skjedd ufattelige katastrofer. I år 1755 ødela et jordskjelv to tredjedeler av Lisboa og etterlot seg utallige døde. I 1945 drepte de første atombombene over 100 000 mennesker i Hiroshima og Nagasaki. I 1991 mistet over 100 000 mennesker livet ved en

oversvømmelse i Bangladesh. Ved slike hendelser tror mange at verdens ende står for døren. Det er derfor ingen tilfeldighet at vi snakker om katastrofens apokalyptiske dimensjon.

I dag blir vi fortere informert om slike hendelser enn det har vært mulig før. Selv om flodkatastrofen oppstod langt unna oss, kom den via fjernsynet inn i våre hjem så å si med det samme. Det er ikke minst derfor den forekommer oss så uhørt. Noe slikt har vi ikke opplevd før. Vi oppdager på nytt at det finnes mangler ved vår gode gamle jord. Vi sitter, for det meste uten å være klar over det, på en vulkan som ennå ikke er falt til ro. Nå blir vi minnet om det igjen.

Og det faller oss ikke lett å tro at død og ødeleggelse ikke skal ha det siste ord. Men vi vet "at alt som er skapt stønner og lider som i fødselsveer helt til denne dag..., men i håpet er vi frelst!"

I sin rådløshet leter menneskene gjerne etter en skjult mening bak det hele. Også folk som i sitt daglige liv ikke bryr seg noe særlig om religion spør hvorfor Gud tillater noe slikt. Man leter etter en årsak som forklarer den ufattelige lidelsen. Siden man ikke oppsporer noen syndebukker som kunne lastes for den, gir man gjerne Gud skylden. Hvem ellers kunne man påpeke som skyldig? Intet moralsk onde som det ville være mulig å gjøre noe med.

Det er blitt sagt, ikke minst fra teologisk hold, at det finnes en

skjult mening i alt, en mening som vi først skal oppdage i det hinsidige. Men slik kan man neppe argumentere i dag etter Auschwitz og Holocaust. Det finnes usigelig og uforståelig lidelse. Og det forblir uforståelig fordi hver forståelse bærer allerede en slags rettferdiggjørelse i seg. Likevel spør vi fortvilet: Hvorfor? Og vi har lov å skrike ut våre spørsmål. Når vi leser Bibelen finner vi slike spørsmål allerede i GT. Job som blir satt på prøve spør Gud rett ut: "Hvorfor tillater du alt dette?" Job ikke bare klager, han anklager til og med Gud. Den rettferdige regner med Guds nærvær, ikke med hans fravær. Mange har mistet sin tro fordi de ikke fikk svar på sine spørsmål: Hvor har du vært, kjære Gud, i Auschwitz, på Sri Lanka, i Aceh-provinsen, i Khao Lak?

Den kristne tro blir ikke spart for slike spørsmål. Det onde er og forblir en gåte. Vi finner kulminasjonen av det i Jesu rop på korset: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?" Det finnes intet annet svar enn det vi finner i Jesu kors. Gud selv er blitt menneske og har delt med oss den mest skamfulle død. Han den rettferdige led den største urettferdighet.

Men vi tror også at han ved å gå inn i det ytterste mørke, ved å bære verdens lidelse, har fridd oss fra det onde. Samtidig vet vi at vi ikke blir spart for anfektelser, heller ikke etter hans oppstandelse. Det erfarer vi på egen kropp. Og det faller oss ikke lett å tro at død og ødeleggelse ikke skal ha det siste ord. Men vi vet "at alt som er skapt stønner og lider som i fødselsveer helt til denne dag..., men i håpet er vi frelst!" (Rom 8,22-24).

Jeg er fullt klar over at det som skjedde i Sørøst-Asia kan gjøre det vanskelig å holde fast ved disse ord fra apostelen Paulus' brev til

Romerne. Men det er troens storhet at den også i en slik situasjon yter motstand mot den siste fortvilelsen og fører oss til bekjennelsen: "Jeg tror på det evige liv!" Foran denne bakgrunnen kan Paulus si: "Hvem kan skille oss fra Kristi kjærlighet? Nød, angst, forfølgelse, sult, nakenhet, fare eller sverd?" (Rom 8,35).

Vi er i sorg, og vi står skulder ved skulder med alle dem som har mistet noen av sine kjære. Vi vil gå smertens vei sammen med dem. Og så understøtter vi all slags hjelp som kan gis de etterlatte og dem som har mistet hele eksistensgrunnlaget. Og vi er klare over at denne hjelpen må fortsette også når mediene ikke lenger fokuserer på katastrofen. Caritas Norge er i høyeste grad engasjert og vil forbli det i lang tid fremover. Denne hjelpen – ved siden av vår bønn – er den eneste mulighet til å avverge fortvilelsen.

Men nå har vi sjansen til å tenke globalt også i sosiale og humanitære spørsmål. Slik kan denne katastrofen bli begynnelsen på en ny æra i menneskenes historie.

I dag kommer menneskene stadig nærmere hverandre. Økonomisk sett er vi i en globaliseringsprosess. Men nå har vi sjansen til å tenke globalt også i sosiale og humanitære spørsmål. Slik kan denne katastrofen bli begynnelsen på en ny æra i menneskenes historie.

Midt oppe i all elendighet, er vi ikke hjelpeløse. De som i troen gikk forut for oss visste at "midt i livet finnes vi ut i dødens vånne." Men selv i den dype sorgen ønsker jeg at vi og alle som er berørt av flodbølgen til slutt får erfare at kjærligheten er sterkere enn døden.

□

"Vår Frue av Vailankanni": Pilegrimer tatt av flodbølgen

- Dette skulle ha vært dager for høytid og fest, men istedet er kirken vår blitt et gravfelt, sa fader P. Xavier, rektor for valfartsbasilikaen «Vår Frue av Vailankanni» til det katolske nyhetsbyrået AsiaNews. Tusenvis av pilegrimer var kommet til dette

«Østens Lourdes» nær kystbyen Nagapattinam i delstaten Tamil Nadu sør i India. Tsunamibølgene som krysset Bengalbukta skylte over alle dem som var i dens vei foran og rundt Mariahelligdommen. Selve basilikaen og dem som var til messe der, slapp unna, men 1.500 som hadde vært på tidligere messe eller som i påvente av neste søndagsmesse oppholdt seg i området mellom kirken og strandkanten noen hundre meter unna, druknet eller ble knust av løsgods fra smadrede bygninger og annet. Blant annet ble et kapell ved siden av kirken dratt med av bølgen da den vendte tilbake til

havet, med mange av de besøkende. Landsbyen Thanjavur som omgir basilikaen, ble også vasket bort.

«Our Lady of Vailankanni» er Indias nasjonale Mariavalfartssted; hvert år besøkes det av rundt 20 millioner pilegrimer, svært mange av dem hinduer.

En sterk muntlig tradisjon om Mariaåpenbaringer ligger bak framveksten av valfartsstedet. Den er knyttet særlig til tre begivenheter.

En gang på 1500-tallet viste Maria med Jesusbarnet seg for en hindugutt som skulle med melk til en kunde. Vår Frue viste seg for ham og bad om litt melk til sønnen sin. Da gutten så kom til kunden, så han at melkekannen fremdeles var helt full. Sammen gikk han og kunden, også en hindu, tilbake til stedet, og Maria viste seg for dem på nytt. Stedet kalles i dag "Matha Kulam".

Noen år senere viste Vår Frue seg på nytt, for en vanfør gutt som solgte melk nær et torv i utkanten av den samme landsbyen, Vailankanni. Igjen bad hun om melk til sønnen, og fikk det. Gutten fikk så beskjed om å begi seg til en rik katolikk i Nagapattinam, og det slo ham først underveis at han det at han nå kunne gå, betydde at møtet hadde vært undergjørende.

Gutten og mannen han kom til, fikk i nye åpenbaringer som der Maria bad om at det ble bygd et kapell på stedet. Kapellet og stedet der dette annet under hadde skjedd, kalles nå "Arokia Matha" på tamilsk.

Få år etter reddet Maria noen portugisiske handelsmenn som hadde lidd skibbrudd. Da de berget seg i sikkerhet ved Vailankanni, ble de ført til kapellet. Senere begynte de å utbedre og utvide det. Den årlige ni dagers festen til minne om den mirakuløse redningen den 8. september og om Marias fødsel, tiltrekker seg inntil 1,5 mill. pilegrimer hvert år. Det meldes hvert år om mange underfulle helbredelser på Marias forbønn på stedet.

Etter tsunamien

- Hva gjør Caritas?

Den forferdelige naturkatastrofen som rammet så mange 2. juledag er ikke bare en tragedie for de berørte, men også en stor utfordring for dem som er ment å hjelpe i nødssituasjoner. I flere berørte land hvor tsunamien herjet ble alle deler av samfunnet rammet, også kirken, de frivillige og de ansatte i hjelpeorganisasjoner som Caritas.

Samme dag som flodbølgen rammet satte nettverket i gang sitt arbeid med å kartlegge behovene for hjelp i de berørte områdene. I romjulen samarbeidet nødhjelpsteam fra Caritas Internationalis med lokale Caritas i Sri Lanka og India for å finne ut av behovene for hjelp og hvordan nødhjelpen skulle distribueres for å dekke de akutte behovene for husly, mat, klær og skole. På Sri Lanka, hvor infrastrukturen ble rasert, har Caritas, som andre organisasjoner hatt problemer med å få hjelpen frem til de berørte områdene; dette har bedret seg nå. I Thailand deltar lokale Caritas i arbeidet som gjøres der. I Indonesia samarbeider Caritas-nettverket med lokale organisasjoner.

Caritas Norge har fått 2 millioner kroner fra utenriksdepartementet i første omgang. Caritas har og hatt en innsamlingsaksjon siden 27. desember som går til Caritas Sri Lanka og nå også Caritas India. Caritas samarbeider med de lokale bispedømmene i disse landene.

Hvorfor støtte Caritas i en slik situasjon? Caritas samarbeider med og jobber gjennom lokalbefolkningen og kirkens nettverk i de aktuelle landene. Caritas kan både nødhjelpsarbeid og langsiktig utviklingsarbeid. På Sri Lanka er det Caritas Sri Lanka som gjør den

nødvendige jobben. Caritas har i de berørte landene organisasjoner og nettverk som har vært der i en årrekke. Disse blir ikke opprettet eller innført i kaoset som oppstår etter en slik katastrofe. I en slik situasjon hjelper Caritas alle folkegrupper uavhengig av bakgrunn og tro. Caritas jobber også med langsiktig utvikling og gjenoppbygging slik at folks levekår kan forandres til det bedre. Caritas Norge har samarbeidet med Caritas Sri Lanka over lengre tid og kommer derfor til å fortsette samarbeidet i flere år.

Caritas prioriterer å samarbeide med lokale partnere – det er en av grunnene til at vi har lave administrasjonskostnader i Norge – i snitt 8 %. Vi er del av et av verdens største bistandsnettverk og vi er til stede i mange, mange lokalsamfunn rundt om i de fleste land i verden. Dette ble tydelig også under denne katastrofen. De som bor i de områdene som trenger hjelp og bistand er de som kjenner de lokale forholdene best; derfor må de være med på å definere sine egne behov og ha innflytelse på hvordan midlene brukes.

Til slutt – alt som skjer etter flodbølgekatastrofen er avhengig av våre konkrete handlinger og vårt samarbeid med hverandre. Det er ikke nok å ville det gode, vi må også gjøre det gode. Vi mennesker kan påvirke kvaliteten av gjenoppbyggingen av bygninger og infrastruktur. Vi kan være nær i det enda vanskeligere arbeidet med å hjelpe mennesker med å hele sine psykiske sår; og vi kan sørge for at midler blir brukt til behandling. Det er vi som kan være med på å bygge Guds rike her på jorden.

Fasteaksjonen 2005:

På lag med de fattige – sammen bygger vi Guds rike

Tema for Den katolske kirkes fasteaksjon er i år "På lag med de fattige – sammen bygger vi Guds rike". Det er den nordiske bispekonferansen som bestemmer tema for fasteaksjonen, og tradisjonen tro arrangerer Caritas fasteaksjonen på vegne av den nordiske bispekonferansen.

Vi har valgt å fokusere på tre prosjekter som hver på sin måte er med å bygge opp samfunnet og på den måten gjøre slik at mennesker kan leve ut sitt potensial og hindre at menneskets verdighet blir krenket

På Sri Lanka er det Caritas Sri Lanka som gjør den nødvendige jobben.

Jesaja, kap. 58, 5-7:

Er dette den faste jeg vil ha: en dag da mennesket plager seg selv, henger med hodet som sivet, kler seg i botsdrakt og ligger i aske?

Kaller du dette for faste, er det en dag etter herrens vilje?

Nei, slik er fasten som jeg vil ha: at du løslater dem som med urett er lenket, sprenger båndene i åket og setter de undertrykte fri, ja, bryter hvert åk i stykker, at du deler ditt brød med dem som sulter, og lar hjemløse stakkarer komme i hus, at du sørger for klær når du ser en naken, og ikke svikter dine egne.

gjennom utnyttelse eller krig. Fasteaksjonen 2005 fokuserer på prosjekter som bygger Guds rike på jorden gjennom rehabilitering av barn og unge, utdanning og fredsbygging.

I Nord-Uganda er det et stort behov for rehabilitering av barn og unge som har blitt mishandlet eller brukt som barnesoldater i krigen mellom Lord's Resistance Army (LRA) og regjeringshæren. Tusenvis av barn og unge er blitt kidnappet av LRA og blir misbrukt som soldatkoner eller som barnesoldater. Caritas støtter rehabiliteringssentre for barnesoldater hvor barn som har blitt reddet eller har klart å rømme får hjelp til å behandle traumer og får yrkesopplæring.

I Bolivia er skoletilbudet dårlig utbygget og barn på landsbygda får ikke tilbud om hele grunnskolen lokalt. Ofte er det alt for langt å gå for å komme seg til skolene som har et tilbud utover 2. eller 3. klasse. Fe y alegria (tro og glede) er en institu-

sjon som har tatt tak i dette og som har opprettet internatskoler som gir barn og unge på landsbygda muligheten til å gå på skole også etter de to til tre første klassetrinnene på barneskolen. Caritas støtter arbeidet med å gjøre denne organisasjonen selvstendig.

“Det er ikke nok å ville det gode, vi må også gjøre det gode”

På Sri Lanka er det nå et enormt behov for gjenoppbygging. Men også før tsunamien har Caritas støttet Caritas Sri Lanka. Sri Lanka har vært herjet av konflikter og krig over lang, lang tid. Mange har måttet flykte fra landet. Caritas Sri Lanka arbeidet med et fredsprogram som har kunnet dra nytte av at katolikker er både singalesere og tamiler, men som også retter seg mot

alle deler av befolkningen ellers; både buddhister, hinduer, muslimer og andre kristne. Programmet retter seg blant annet mot barn og unge på skoler, det innebærer trening i konfliktløsning og traumebehandling av barn og voksne. Caritas støtter dette fredsprogrammet i tillegg til arbeidet som Caritas Sri Lanka gjør og skal gjøre i forbindelse med gjenoppbyggingen av landet etter tsunamien.

Vi håper at flest mulig katolikker i Norge ser nytten av å støtte organisasjoner og nettverk som har sitt utspring lokalt og kan arbeide direkte med menneskene vi ønsker å styrke.

Caritas

Rapport fra Caritas Sri Lanka

4. januar 2005

Av fr. Damian Fernando
Direktør for Caritas Sri Lanka - SEDEC

En uke etter at tsunamien rammet Sri Lanka og forårsaket den største naturkatastrofe i landet noensinne, har dødstallet i følge den mest oppdaterte statistikk nådd 30.196, tallet på savnede 3.792, skadede 15.683 og hjemløse 850.201. Men uoffisielle kilder fra hvert av de rammede distrikter rapporterer at dødstallene kan stige til hele 65.000. På bispedømmeplan i landet arbeides det nå døgnet rundt for å hjelpe ofrene for tsunamien.

I følge rapporter fra sør flyter fremdeles lik i reservoarene og vannveiene, og øyeblikkelig hjelpearbeid er satt i gang for å begrave de avdøde. I distriktet Galle avdekket frivillige 74 svært maltrakterte og uidentifiserbare kroppar. Man antar at man vil finne mange flere avdøde i distriktets mange landsbyer. De over 800 avdøde av de 1000 passasjerene på toget mellom Colombo og Matara er allerede gravlagt.

Det er estimert at det er ca. 18.000 barn blant de avdøde etter flodbølgen. 50 skoler ligger i ruiner.

Pater Sylvester, leder for Caritas Batticaloa, i samtale med en av sine medarbeidere
(Foto: Mariska Smolders, Caritas Nederland)

Flyktningene i det hardest rammede Ampara, i bispedømmet Batticaloa, fikk lide under et dobbelt åk, da kraftig regn første nyttårsdag forårsaket nye bølger. Dette forsinket nødhjelpen til tusener av isolerte overlevende.

Innbyggerne frykter utbrudd av vannbårne sykdommer i de overbefolkede flyktningleirene. Det er utbrudd av diare, hepatitt og tyfoidefeber. De fleste brønner er forurenset, og den sanitære infrastruktur er ødelagt.

I følge fiskeridepartementet er fiskeindustrien regelrett ruinert etter tsunamibølgene, og de fleste avdøde er folk som har levd av fiske. Mange har mistet livet, og mange har mistet sitt levebrød ved at båtene er smadret eller skadet. Tusenvis av båter er ødelagt. Ti av 15 fiskehavner ligger i ruiner. De menneskelige tap er på ca. 3000 fiskere. Kun 5% av alt fiskeutstyr er kommet til rette.

I følge fr. Sritharan har hver eneste flyktning i de 98 flyktningeleirene i distriktet Batticaloa mistet familie-medlemmer. Syv kirker og et fransiskanerinnekonvent ble ødelagt.

Fr. Dissanake, menighetsprest i Trincomalee, forteller at de har igangsatt en 'Cathedral Relief Service' der folk kommer med materielle donasjoner. "Kirken i dette området er et kraftfullt legeme, sterkt involvert i hjelpearbeidet", forteller han.

Biskopen i Anuradhapura besøkte skolene den fatale dagen, 2. juledag, og ble hos familiene inntil midnatt. Senere har han appellert til velgjørere om hjelp til anskaffelse av blikktak, tømmer og drikkevann.

"Naturen har behandlet oss likt. Hvorfor kan ikke vi også behandle hverandre likt?" sa Sri Lankas

En av de 1200 familiene i Caritas-leirene i Batticaloa
(Foto: Mariska Smolders, Caritas Nederland).

president. "Dette er ikke bare en historisk begivenhet. Vi sørger ikke bare over våre kjære avdøde. Naturen har valgt desember til den mest grusomme måned på Sri Lanka. Lidende under en langtrukket krig, rammet av to opprør blant ungdommer i sør de siste 25 år og plaget av all den problematikken en tredje verden-økonomi gir. Denne paradisoøyen ble sist søndag, den 26. desember, utvalgt til å bli det mulig hardest lammede av de land som ble rammet av tsunamien."

Fr. Reid Shelton, en katolsk prest som er aktiv i menneskerettighetsbevegelsen og Workers Apostolate, delte den følgende refleksjonen etter den fryktelige katastrofen:

"Sri Lanka trenger en visjon for å komme videre som nasjon. For tiden er vi en delt nasjon, og vi er fremmede for hverandre. Nå har vi en gylden mulighet til å samles om en visjon for vårt land. Nå trenger vårt folk å komme sammen i refleksjon, vi kan ikke være mismodige. La oss tro på at vi, dersom vi står sammen, kan komme over denne katastrofen. I dette øyeblikk av elendighet må alle krefter slås sammen. Fremdeles ser vi behovet for å være effektive i hjelpearbeidet. La oss bygge fremtiden på en positiv måte. La oss tro på at vi kan stå sammen for en bedre fremtid.

"Dette er en gylden anledning for oss til å arbeide for fred i vårt land.

Fredsforhandlingene har gått i stå, grunnet blant annet at frontene har stivnet. Nå er mennesker i alle områder og alle livssituasjoner rammet. La oss ta hverandre i hendene som Sri Lankere for å skape fred. Mennesker som har slitt hele sitt liv mistet på få minutter alt, og mange av dem mistet livet.”

“Jeg var på området ved Tewatte-basilikaen og så at flere buddhistmunke delte ut måltider og tørrmat. De hadde kommet til basilikaområdet i nestekjærlighetens navn. Jeg er blitt fortalt at tusener av katolske troende ble huset i templene ved Payagala, og noen av munkene inviterte flyktningene til å be. Katolikkene ble overrasket. I dette øyeblikk av fortvilelse og tragedie er de religiøse skillelinjer ingen barriere for det humanitære arbeid. Mange av våre kirker ligger i ruiner. Nå er det tid for forsoning og bedre forståelse mellom alle våre religiøse grupper. Tragedien må aldri tolkes som en straff fra Gud. La oss gjennom alle menneskers religiøse sinnelag sammen skape harmoni.”

Erkebiskop Oswald Gomis introduserte et fond, ba folk avlyse enhver form for festivitet og ba spesielt om at alle må kutte ned på sitt forbruk og heller dele med ofrene.

Våre Caritas-partnere, som allerede er tilstede i Sri Lanka, arbeider døgnet rundt både på nasjonalt nivå og på bispedømmenivå gjennom å koordinere, rapportere og samarbeide med de europeiske land for å assistere i nødhjelpsarbeidet.

Vi koordinerer også vårt arbeid med regjeringensnivå, distriktsnivå og provinsnivå for å hjelpe ofrene.

Oversatt av KD (rapporten er noe forkortet av redaksjonen)

Nødhjelp ankommer hardt rammede områder i India

Det er sen ettermiddag i Satham Kuppam, en landsby på en øy i den indiske delstaten Tamil Nadu. Tre båter har ankommet med nødhjelpspakker til de 352 innbyggerne i landsbyen. Hver familie får 15 kg ris, 3 kg linsjer, 1 liter matolje, te og 1 kg salt, i tillegg til kjøkkenutstyr og andre nødvendighetsartikler. 34.000 slike pakker skal deles ut til hjelp for 170.000 flomrammede i Tamil Nadu - med støtte fra Caritas.

“Deres hjelp gir oss håp om et nytt liv,” sier Pradeep, en 40 år gammel kvinne i Satham Kuppam. Da flodbølgene kom, fikk hun reddet seg opp i et tre sammen med mannen og deres tre barn. Hele familien overlevde, men huset deres er helt ødelagt, i likhet med båten og fiske-nettene. For øyeblikket bor Pradeep og familien hos naboer, der barna venter på at hun skal komme med maten og utstyret hun har fått.

I India har Caritas India vært med på etableringen av 93 nødhjelpsleirer i samarbeid med lokale bispedømmer og hjelper til sammen 125 000 rammede. I leirene deles det ut mat og drikkevann og babymelk til spedbarn. Frivillige samler inn klær for å lage klespakker til ofrene. Sanitetsanlegg er opprettet og helseteam besøker leirene. Caritas samarbeider med lokale sosialsentra i lokale bispedømmer i de verst rammete områdene Tamil Nadu, Pondicherry, Andhra Pradesh og Kerala. Fra Andaman og Nicobar jobbes det med å evakuere lokalbefolkningen. Der hvor det ikke er etablert leirer og hvor myndighetene ikke har nådd frem med hjelp ennå, deles det ut vannrensende tabletter, matrasjoner og medisiner. Arbeidet i India har kommet godt i gang og går etter forholdene bra.

Fra www.caritas.no

Caritas Batticaloa forsørger 5000 flyktninger

Byen Batticaloa på Sri Lankas østkyst ble hardt rammet av flodbølgen. Caritas Batticaloa har satt opp tre leirer for de hjemløse, der det bor 1200 familier, til sammen 5000 mennesker.

– Vi har mat for omtrent en måned, sier pater Sylvester, leder for Caritas Batticaloa. – Vi har fått mye av befolkningen på Sri Lanka. Dessuten har vi mange frivillige som lager mat, fordeler maten, vasker opp og holder orden. Men pater Sylvester vet at hjelpen kommer til å avta om noen uker.

– Det kommer til å bli færre hjelpesendinger, de frivillige må tilbake til hverdagslivet, de utenlandske hjelpearbeiderne reiser hjem. Framtida er usikker for de som er rammet. Hele landsbyer er borte, noen vet ikke lenger hvor de bodde. Og de er redde for å slå seg ned der flodbølgene kom. Myndighetene blir kanskje strengere med å gjennomføre forbudet mot å bygge mindre enn 300 meter fra vannet. Det ville innebære at mange ikke kan bygge opp igjen husene sine. Da blir spørsmålet: Hvem skal hjelpe dem?

Caritas-lederen er imponert over sine medarbeidere: – De har arbeidet i ett sett siden katastrofen inntraff, og det til tross for at de fleste av dem selv har mistet familiemedlemmer og eiendeler.

Gjenoppbyggingsarbeidet på Sri Lanka vil ta lang tid, og Caritas-organisasjoner både lokalt og internasjonalt - deriblant også Caritas Norge - står klare til å ta på seg et langsiktig engasjement.

Fra www.caritas.no

”Vi er kommet
for å tilbe ham”

Verdensungdomsdagen 2005

Petersplassen, Roma,
Palmesøndag, 22. april 1984:

“Kjære unge mennesker, ved slutten av det Hellige År, overlater jeg til dere tegnet på dette Jubelåret: Kristi kors! Bær det gjennom verden som et symbol på Kristi kjærlighet til menneskeheten, og forkynn for alle at frelse og forløsning kun er å finne Kristi død og oppstandelse”.

Med disse ordene og denne gesten, var det at pave Johannes Paul II gav startskuddet for det som skulle utvikle seg til å bli Verdensungdomsdagen (VUD). Ved å gi ungdomsgenerasjonen et kors som skulle bæres gjennom verden i år etter år, ga han dem samtidig en konkret misjon til å vitne om Gud og hans forløsning av menneskeheten gjennom Kristi kors. Det var likevel ikke før året etter, 20. desember 1985, at den samme paven offentliggjorde og opprettet VUD som en institusjon. 1985 var av FN utropt til å være et ungdommens år, og Palmesøndag det samme året (31. mars) kom paven med et apostolisk brev – *Dilecti Amici* (DA) – som var spesielt rettet mot ungdom.

Den første egentlige VUD fant sted Palmesøndag, 23. mars 1986. Dagen ble markert på bispedømmeplan. Men hva var egentlig pavens formål med å opprette en institusjon som Verdensungdomsdagen? Hva ønsket han å oppnå?

I DA er Første Petersbrev 3,15 (“Vær alltid beredt til forsvar når noen krever dere til regnskap for det håp dere eier”) utgangspunkt for pavens refleksjon. I fortsettelsen er brevet derimot først og fremst en meditasjon over fortellingen om den unge rike mannen som kommer til Jesus

og spør hva som må til for å vinne det evige liv (Mark 10, 17-22). Paven bruker møtet mellom den unge mannen og Jesus til å aktualisere alle unge menneskers møte med Gud, med verden og med seg selv. Utgangspunktet for møtet er jo menneskets eksistensielle spørsmål, hans søken etter mening i livet. Møtet med Jesus berører hans liv og hans levemåte både eksistensielt, moralsk, materielt, mellommenneskelig og religiøst. Alle mennesker, og unge mennesker med en særlig intensitet, har eksistensielle spørsmål og behov som trenger et ansikt å møte, et lyttende, men kritisk øre, en moralsk prøvende og bekrefte instans og ikke minst en ubetinget kjærlighet fra noen man virkelig kan stole på.

Opprettelsen av VUD vokste ut av en erfaring av de unges åpenhet, men også av et ønske om å gi videre – å tradere – den tro og det trosuttrykk Kirken har fått i sin varetekt. Og den vokste ut av pavens omsorg for og kjærlighet til ungdommen samt hans forståelse av at ungdommen på en unik måte er uttrykk for verdens fremtidshåp, også det kristne håp, som er en dyd og som ser frem til den

fullkomne fremtid i Guds rike. Paven oppretter altså VUD for å skape en arena der Kirken aktivt viser sitt engasjement i å møte, kalle, forme og fostre unge kristne mennesker som er seg bevisste sin verdi og sitt ansvar.

Når man i dag snakker om VUD er det først og fremst de store og internasjonale samlingene av ungdommer som har funnet sted en rekke ganger i ulike deler av verden en har i tankene. Den første internasjonale VUD som ble markert på denne måten, fant sted i Buenos Aires 11.-12. april 1987. Det ble en stor suksess, og to år etter ble det gjentatt, denne gangen i Santiago de Compostela 15.-20. august 1989. Siden 1986 har det altså vært VUD hvert eneste år, med en internasjonal mønstring hvert annet eller hvert tredje år, og med lokale markeringer de andre årene.

Når Kirken retter fokus mot ungdommene hvert år, er det av betydning, men det er av helt spesiell betydning når paven inviterer til

Fra verdensungdomsdagene i Toronto i 2002.
Alle foto: Peter Bjerke

de store internasjonale møtene. Det blir selvsagt mye styr rundt slike arrangementer, men i bunnen ligger Kirkens dype forståelse av menneskets materielle og fysiske tilstedeværelse i denne verden. Kirken tror på en Gud som ble menneske, den viderefører en tradisjon fra hånd til hånd, fra menneske til menneske, og den tror at Gud enda i dag møter menneskene helt konkret og fysisk under sakramentenes skikkelser. Pilegrimstradisjonen er et ledd i dette. Menneskene bruker sitt fysiske legeme, beveger seg i tid og rom, for å søke Gud, hans kjærlighet, hans tilgivelse og hans levende nærvær på konkrete steder og til konkrete tider. Den internasjonale Verdensungdomsdagen er også en del av denne tradisjonen. Unge mennesker bryter opp med et mål og med en mening, reiser til et sted de er invitert eller kalt til å komme, bruker tid på å forberede seg og søker Gud i fellesskapet og i det helt konkrete. Fellesskapet på disse arrangementene er utrolige, likeledes erfaringen av å være søkende og troende mennesker sammen med så mange andre. Å be med tusenvis av unge mennesker fra hele verden, å oppleve at en idrettsstadion er full av prester som hører skriftemål med lange køer av knelende ungdommer, å gå korsveien gjennom gatene av en storby med tusenvis av andre, å møte paven, å oppleve at troen er noe som kan bli

mitt eget i min egen tid og ikke bare noe foreldrene mine presser på meg – dette er opplevelser som ikke bare er forbigående følelsesutbrudd, men reelle uttrykk for at vi er kristne mennesker med kropp og sjel.

I 2005 er det igjen duket for internasjonal VUD, denne gangen i Köln i Tyskland fra 16.-21. august. Fra Norge reiser det flere grupper til VUD. De skal delta på ulike arrangementer i forberedelsesuken (11.-15. august), men den 15. august samles alle i Köln og i andre byer det tyske vertskapet har gjort klare for å motta pilegrimer. Dagene i Köln vil være fylt av ulike aktiviteter, men en av pillarene er katekesene på ulike språk. Høydepunktet er avslutningsmessene med paven.

Paven har i dette året, som er viet til Eukaristien, gitt VUD temaet "Vi er kommet for å tilbe ham" (Matt 2,2). Tilbedelsen er frukt av at man først har sett, forstått og erkjent. Når mennesket kan se Gud og hans herlighet, hans "tyngde" som det heter på hebraisk, er det fordi Gud først har sett mennesket, dets verdi og også dets "letthet" eller dets tendens

til å flagre i vinden, dets manglende rot i Guds kjærlighet. VUD er en invitasjon ikke bare til å komme å se og å tilbe, men til å bli sett av Gud og til å la ham forvandle våre liv og vårt blikk slik at vi virkelig kan se ham overalt og gi ham den ære og tjeneste som tilkommer ham i våre daglige liv i hjem, menighet, arbeid og skole.

Korset bæres gjennom verden av ungdommene i alle årets måneder og i alle år, men de store pilegrimsvandringene og felles møtene er kun av og til. Sammen utgjør de likevel kjernen i Kirkens kall til de unge og også til alle andre mennesker: å bære korset i Kristi etterfølgelse og til vitnesbyrd for verden hver dag og hvert sted, og å gjøre dette sammen med hele verdenskirken, å la seg bære av et fellesskap og en virkelighet som langt overgår den enkeltes styrke eller tro, og å møte Kristus alltid – av og til i jubel og på livets fjelltopper, av og til i ensomhet i de dalene som oppleves som uoverkommelige.

Sr. Maria Hjulstad Junttila OP

WYD praktisk informasjon

Avreise fra Oslo: 9. august 2005 – felles messe kl. 14.00
Tilbake i Oslo: 22. august 2005 – ettermiddag
Hvor: Osnabruck, deretter Köln, i Tyskland
Aldersgrense: Alle over 16 år
Forpliktelser: Undertegnede ansvarserklæring og regler (egen og foreldre/foresatte for dem under 18 år)
Pris: 4400 kr (Inkluderer alle reiseutgifter og opphold i Tyskland).
Påmeldingsfrist: 1. februar 2005
Påmelding og info: www.wyd.nuk.no

Grupper fra menighet og distrikt
NUKs reise til WYD er organisert i grupper med utgangspunkt i menighet/distrikt.

Nord- og Midt-Norge: Thor Anders Svensson
Vest-Norge: Romina Salazar og Pablo Barrera
Sør-Norge: Jardar Maatje
Oslo/Øst-Norge: Maria Moulard
Oslo/Øst-Norge: Pham Cong Thuan

Hva med skolestart?

Dette er noe som hver enkelt med sine foreldre/foresatte må ta ansvar for selv, men NUK kan være behjelpelig med en standardsøknad i forbindelse med fravær ved skolestart (www.wyd.nuk.no).

Andre reiser fra Norge til WYD 2005

- fra Stavanger ved p. Reidar Voith
- fra Kristiansand ved p. Heinz-Josef Catrein
- med fellesskapet Beatitudes ved p. Irek Zielinski
- med St. Josephsøstrene (for unge voksne)

Innbetaling av deltakeravgift

Deltakeravgiften er kr 4400.
- 1. innbetaling kr 2000,- betales innen 01.02.05.
- 2. innbetaling kr 2400,- betales innen 15.04.05.
Innbetalinger til NUKs konto: 3000 16 91399
Husk å merke med WYD og navn.

www.wyd.nuk.no

Kirkelig enhet

– for at verden skal se og tro

Av Ola Tjørhom

Økumenisk arbeid ble lenge møtt med skepsis her til lands. Blant konservative protestanter betraktet en dette engasjementet som noe radikale teologer i Kirkenes Verdensråd hadde "funnet på". Enhver form for kontakt med Den romersk-katolske kirke ble dessuten avvist. Men heller ikke på katolsk hold har økumenikk stått spesielt sentralt. Kanskje avspeiler det en viss grad av – ukatolsk – selvtilstrekkelighet i våre miljøer?

I dag kan en knapt si at økumenikk er kontroversielt. Men denne utfordringen trues nå på annet vis – nemlig av glemseleens ubarmhjertige slør. Pionerens enhetslengsel er nærmest en saga blott. Det økumeniske arbeidet ivaretas som regel av betalte sekretærer. Og det befinner seg nok ganske langt nede på de troendes prioritetsliste.

Utgangspunktet for denne artikkelen er Bønneuken for kristen enhet, som i over 50 år har funnet sted mellom 18. og 25. januar. Dette er et av de økumeniske initiativene hvor Den katolske kirke hele tiden har deltatt svært aktivt. Temaet for årets Bønneuke er Kristus, kirkens grunnvoll. Samtidig vil jeg knytte det følgende til en annen stor begivenhet – nemlig 40års-jubileet for Det annet Vatikanokonsils Dekret om økumenikken (*Unitatis redintegratio*). 21. november i fjor var det 40 år siden pave Paul VI stadfestet dette dekretet. Jubileet har blitt feiret på mange måter. Men i vår hjemlige kristelige presse har jeg ikke kunnet registrere noen markeringer av denne viktige begivenheten, heller ikke i katolsk sammenheng.

Vår økumeniske forpliktelse

Til tross for motstand og glemsel, utgjør økumenikk en avgjørende side

ved kirkens liv og kall. Dette skyldes rett og slett at det bare finnes én Gud, én tro, én dåp – og derfor kan det til syvende og sist bare finnes én kirke (Efeserne 4, 5). Sett på denne bakgrunn er vår oppgave ikke å skape enhet, men å synliggjøre den enheten som er gitt oss i Kristus. Dette anliggendet kan likevel aldri reduseres til et slags tilleggsgode i troens liv, noe vi gjerne kan klare oss uten. Enheten hører tvert imot med til kirkens vesen. Dette kommer til uttrykk hver gang vi bekjenner troen på den kirke som er én, hellig, katolsk og apostolisk.

Økumenisk engasjement er altså fast forankret i Guds vilje. Gud vil enhet. Alle former for unødvendig og menneskeskapt splittelse innebærer videre et brudd med Guds enhetskall – og framstår dermed som synd. Ikke minst for en kirke som bærer navnet "katolsk" blir dette et hovedanliggende. Det avspeiles og bekreftes i og med pave Johannes Paul IIs stadige henvisninger til vårt enhetskall.

Samtidig kan ikke økumenikk begrenses til det indrekirkelige planet. Her dreier det seg om et helt sentralt innslag i kirkens sendelse til verden. For målet med kirkens tjeneste er ikke kun at et antall sjeler skal bli frelst, men at hele Guds skapning skal bli forløst (Romerne 8, 18ff.). Kirken er altså prest for skaperverket. Dagens samfunn preges av splittelse på nærmest alle plan – mellom fattig og rik, kvinne og mann, gammel og ung osv. Det er derfor knapt noe verden trenger mer enn et troverdig og konkret enhetsvitnesbyrd.

Altfor ofte fører smålighet og manglende sjenerøsitet til at kirkens enhetspotensial blir tilsørt. Vi må derfor minne hverandre om at alle falske menneskelige barrierer skal overskrides innenfor kirken: Her er ikke jøde eller greker, slave eller fri,

Ola Tjørhom er professor i systematisk og økumenisk teologi og medlem av Den katolske kirke siden januar 2003

mann eller kvinne. Vi er alle ett i Kristus Jesus (Galaterne 3, 28). Dette er vår gave til en splittet verden.

Katolsk økumenikk

Selv om kirkens enhetsforpliktelse er fast forankret i dens kall og tjeneste, finnes det flere problemer som må løses før fullt kirkelig fellesskap kan realiseres. Overfor de protestantiske kristene vil Den katolske kirke fortsatt – med smerte – måtte framholde at deres presteembete sett fra vårt synspunkt preges av en defekt eller mangel på sakramental prestevielse innenfor den apostoliske suksesjonens rammer. Sammen med tydelige forskjeller i nattverdpraksis, er dette hovedårsaken til at fellesskap om Herrens bord ennå ikke er mulig.

Samtidig spiller nattverden en nøkkelrolle i kirkens liv. Aldri er kirken mer kirke enn når den spiser Kristi legeme og drikker hans blod. Nattverdfellesskap kan derfor ikke anvendes som et blott og bart middel for å oppnå enhet, men inngår i selve enhetsmålet. Som katolske troende, deler vi imidlertid smerten ved det splittede nattverdbord. Og vi har et klart ansvar for å bidra til at dette målet en gang kan bli til virkelighet.

På katolsk hold forutsettes det videre at full kirkelig enhet innbefatter en eller annen form for fellesskap med Roms biskop. Blant protestanter betraktes dette ofte som den avgjørende økumeniske anstøtsstei-

nen. Nå kan det knapt herske tvil om at Peters-embetet tidvis har blitt utøvd på en måte som hindrer enhet. Det medgir også Johannes Paul II i encyklikaen *Ut unum sint*. Samtidig fastholder Den katolske kirke at pavens embete har et betydelig enhetspotensial, ikke minst med sikte på kirkens universelle enhet. Det blir derfor en viktig oppgave for oss å vise at pavens tjeneste er en økumenisk gave.

Den katolske kirkes holdninger på dette feltet oppfattes ofte som uttrykk for manglende anerkjennelse av de protestantiske kirkesamfunn. Denne følelsen kan i og for seg være forståelig, men blir likevel feilaktig. Økumenikkdekretet slår nemlig fast at Den hellige ånd gjør bruk av disse kirkene som effektive redskaper når frelsen i Kristus formidles (nr. 3). Her kommer en grunnleggende anerkjennelse til uttrykk, samtidig som den fulle gjensidige anerkjennelse etter katolsk syn forutsetter et felles kirkelig og sakramentalt liv. Og så langt mener vel knapt noen at vi har kommet i dagens situasjon.

Aktuelle økumeniske utfordringer

I det havet av økumeniske utfordringer som ligger foran oss, vil jeg her trekke fram tre momenter: Vi trenger for det første en ny forpliktelse på den økumeniske bevegelses klassiske målsetning – synlig kirkelig enhet. Når synligheten er så viktig på dette feltet, har det ingenting med høykirkelige fiksfakserier å gjøre. Dette dreier seg rett og slett om at verden skal kunne se vår enhet og slik komme til tro (Johannes 17, 21).

I dag trues denne visjonen av en statisk pluralisme som vil innbille oss at kirkene kan være ett, men samtidig holde fram akkurat som de er. Her blir tanken om konkret vekst i enhet prisgitt, her undergraves bevisstheten om at vi sammen skal vokse mot den fylde Gud har tiltenkt sitt folk. Slik blir enheten redusert til en slags høflig, men avmålt parallell eksistens som knapt på noe punkt blir synlig for verden. Nå må selvsagt et sant og byggende mangfold gis rom innenfor det kirkelige fellesskapets rammer. Men i denne forbindelse dreier det seg om et mangfold som er forankret i Guds mange gaver til sin kirke – og ikke om taktisk begrunnet pluralisme.

På katolsk hold har forpliktelsen på synlig kirkelig enhet alltid stått sentralt. Vi har derfor mye å bidra med i denne sammenheng.

Den andre utfordringen handler om økumenikk som kanal til bredden og rikdommen i kirkens trosskatt. I dag støter vi ofte på en forestilling om at kirkelig enhet kan realiseres med utgangspunkt i en smal teologisk basis eller en slags trosmessig minste felles multiplum. Dette skyldes blant annet en tilbøyelighet til å overbetone det stusselige adverbet "alene". Resultatet blir en økumenikk som ikke gjør oss rikere i troen, men tvert imot fattigere. Og det var nå ikke hensikten. Også på dette feltet har Den katolske kirke mye å bidra med. Knapt noe sted er rikdommen i kirkens trosoverlevering mer synlig enn her.

Den siste utfordringen knytter til et stadig mer sentralt trekk i dagens kirkebilde, nemlig at kristne finner sammen på tvers av tradisjonelle kirkegrenser. Katolsk tro og liv eksisterer også utenfor Den katolske kirke og inngår følgelig ikke i vår private eiendomsrett. Kirkens oppgave er snarere å være et omfattende katolisitetstegn eller et hjem for alle de former for katolisitet som finnes innenfor Guds folk. Jeg medgir gjerne at denne utfordringen er vanskelig. Og jeg kan ikke her gå nærmere inn på hvordan den eventuelt kan løses rent konkret. Men den er så viktig at jeg i hvert fall vil få minne om den.

Helt til slutt: Kirkelig enhet handler ikke om abstrakte prinsipper. Her dreier det seg om et felles og gjensidig forpliktende liv. Et liv hvor vi sørger med de sørgende og gleder oss med de glade, hvor vi bærer hverandres byrder, og hvor vi deler alt det Gud har gitt oss. Dette livets grunnprinsipp er kjærligheten, det båndet som binder sammen og fullender (Kolosserne 3, 14). Ja, nettopp det – fullender, til Guds ære og nestens gagn.

PILEGRIMSREISE I PAULUS' FOTSPOR

Med utgangspunkt i St. Paul menighet i Bergen blir det våren/sommeren 2005 arrangert pilegrimsreise i Paulus' fotspor. Reisen går til de stedene Paulus oppsøkte på det greske fastlandet under sin andre misjonsreise. Pilegrimsprest blir Dom Alois Brodersen, sogneprest i St. Paul menighet i Bergen.

**Reisen finner sted
28. mai til 8. juni
2005.**

For informasjon og påmelding, kontakt Leif Johan Mo, Globe Travel, Olav Kyrresgt. 27, 5014 Bergen, tlf. 55 33 62 62, fax 55 33 62 61, epostadr.: post@globetravel.no

For mer utfyllende informasjon, se <http://bergen.katolsk.no/paulus/>

-Liturgi skal være levende og pulserende!

Musikken har alltid vært en del av gudstjenesten – også i den gamle pakt. Utallige komponister har gjennom tidene satt musikk til messeliturgiens tekster. Men hvor bevisst er vi betydningen av den liturgiske musikk? Broen har tatt en prat om temaet med Den Katolske Kirke i Norges kanskje aller største ildsjel på dette området – nemlig sr. Ragnhild-Marie Bjelland OP.

Hva er liturgisk musikk?

–Svaret kan gjøres både lett og vanskelig. Det vi kaller liturgisk musikk er den musikk som er satt til messeliturgiens tekster. Dette er en stram definisjon – er for eksempel ikke salmer liturgisk musikk? Jo, i en videre forstand er de det. En enda videre definisjon kan være at liturgisk musikk er den musikk vi benytter oss av i liturgien.

Musikken har alltid vært en naturlig del av gudstjenesten. Hvorfor?

–Musikk har alltid, og så vidt jeg vet i alle religioner, vært brukt som et redskap i det kultiske. Vi mennesker vet jo at vi er små for Gud – hva kan vi gjøre for Gud? Hva kan vi benytte oss av? De uttrykkene vi har er våre kunstneriske uttrykk – arkitektur, musikk, billedkunst osv. Den samlede sum av disse uttrykkene definerer det liturgiske uttrykk. Musikk kan med andre ord sees på som kirkelig brukskunst. Men liturgisk musikk har ikke samme funksjon som kunstmusikken. Vestkirkens og Østkirkens musikk bygger på jødernes synagogesang – den er grunnbasen i vår liturgiske musikk i dag.

Har musikk i seg selv en mening uten tekst?

–De gamle grekerne mente det, da de satte betegnelser på de åtte kirke-

Den franske dominikanerpater André Gouzes er en av de store liturgiske fornyere i vår tid og holder til i Sylvanès i Syd-Frankrike. Her ser vi Gouzes sammen sr. Ragnhild-Marie Bjelland OP, som er kontaktperson for Sylvanès og André Gouzes i de skandinaviske land.

toneartene. De hadde hos grekerne andre betegnelser. Grekerne var opptatt av hvilke skalaer som kunne brukes i ulike sammenhenger – de mente at ulike skalaer hadde ulik virkning på oss. Dette fanget Kirken opp, og i dag snakker vi om ulike modi. Måten musikken oppfører seg på er lett gjenkjennelig – den går i ulike modi.

Har da musikk uten tekst en funksjon i liturgien?

–Det måtte i tilfelle være for å understreke noe. Musikk kan hjelpe oss til konsentrasjon, til å rette oss inn mot noe. Selv er jeg veldig glad i stillhet, men allikevel kan jeg på et vis føle sterkere indre ro hvis jeg lytter til musikk.

Er det et formål med liturgisk musikk som stiller krav til hvordan den må være?

–Jeg har fundert mye på nettopp dette. Wolfgang Plagge har en gang sagt om den franske dominikanerpater og store liturgiske fornyer André Gouzes' musikk at den fungerer høyverdig sakralt og er lett tilgjengelig. At den fungerer høyverdig sakralt betyr, slik jeg forstår det, at den ikke er banal. Det høyverdige er ofte å tørre å stole på enkelheten. Det enkle og det banale er to ulike ting.

–Vi må ikke glemme at liturgien er et misjonsområde. Vi forkynner, og da må vi ikke bruke for mange ord – og heller ikke for mange toner. Vi må tørre å gjøre det enkelt, for at budskapet skal få stå rent frem. Selv har jeg bakgrunn som operasanger og scenekunstner, så jeg forholder

meg til liturgien med de brillene på meg. Og jeg vet at det som dreper det sceniske uttrykket er at det er for mye av noe – at det overdrives. Skal vi uttrykke sterke følelser, vil mennesket naturlig trekke det innover – og ikke utover.

I alle tidsepoker kan man se en sammenheng mellom profan og sakramental musikk. Kan man da bruke dagens ungdoms uttrykk, som listepop og hip-hop, i liturgisk sammenheng?

–I utgangspunktet mener jeg egentlig ja, vel og merke hvis denne musikken har en tekst knyttet til seg som har noe i messen å gjøre. All musikk kan i prinsippet brukes, dersom det kan forsvares ut fra den liturgiske sammenheng. Jeg er ikke for å utestenge sjangere, det må ligge andre vurderinger til enn det. Men så må man gå inn i det enkelte tilfelle og spørre seg hvorvidt og hvorfor denne musikken er tjenelig i den konkrete sammenheng. Men jeg har for øvrig ingen tro på at det å spille popmusikk i messen får ungdommen til å komme.

Hvorfor står da gregorianikken i en særstilling i Vestkirken?

–Gregorianikkens betydning ble understreket allerede i Tridentinerkonsilet. Siden ble den også understreket i Det annet Vatikankonsil – gregorianikken har på en måte status som Kirkens musikalske hovedspråk.

–Svaret på hvorfor det er slik, kan gis på mange plan. Men det har først og fremst med Kirkens forhold til arv og tradisjon og gjøre. Gregorianikken har en over tusenårig lang tradisjon i

Kirken. Den er det første musikalske uttrykk som ble særkristent. Og gregoriansk sang og legger grunnlaget for all senere musikk i vesten.

–Men jeg må innrømme at det finnes mye dårlig fremført gregoriansk sang – den kan være drepende kjedelig. Skal den fungere i liturgien, må den fremføres riktig, med det mener jeg mer med hjertet enn med hjerne. Hva som er "riktig" fremførelse, er imidlertid et stort stridstema. Det sies at alle som sier at de vet hvordan den skal framføres, har en ting felles – de har ikke belegg for det de sier. Ingen vet egentlig forholdet mellom nedskrivningen og fremførelsen.

–Det er altså mange som prøver å knekke den gregorianske musikkens kode. Antagelig har gregoriansk fremførelse alltid vært farget av sitt lands musikkultur, og vi kan i dag se på norsk folkemusikk som en lede-tråd på fremførelsen. Folkemusikken har gått i arv uten nedskrivninger og gir oss en pekepinn på hvordan det musikalske uttrykket skal være. Selv mener jeg at den eneste løsningen på utfordringen om hvordan den skal fremføres er å løsrive seg fra notene, som i folkemusikken. Da løser det av seg selv.

–Alt i vår tradisjon er viktig å ta vare på, også gregoriansk. André Gouzes uttrykker det slik at gregoriansk er for musikken som ikonet er for maleriet. Den gjenspeiler noe evig i møte med det moderne menneskets korte hukommelse.

–Men tradisjonen må gå hånd i hånd med at man er åpen for nye uttrykk. Jeg vet at mange kirkemusikere opplever seg veldig ufrie i forhold til gregoriansk – man må ha mot til å tørre andre uttrykk.

Hva var din vei inn i musikken og engasjementet for den liturgiske musikk?

–Rett og slett det at jeg gikk i kloster – da måtte begynne å forholde meg til dette på en annen måte. Jeg oppdaget hva som var viktig for meg i feiringen av liturgien – entusiasme, glede og ekthet. Jeg tror at den største trusselen mot det liturgiske uttrykket er at liturgien blir stiv. Noen ganger synes jeg menigheten ser ut som om de er i begravelse. Den som driver liturgien må tørre å vekke menigheten. Stivnet er det farligste symptomet

Sr. Ragnhild-Marie Bjelland OP anbefaler årets liturgiske drømmereise:

Sylvanès i Syd-Frankrike 10.-17. september 2005

En studiereise for kirkemusikere, teologer, studenter og sangglade nordmenn.

Komponisten og dominikanerpateren André Gouzes har gjennom de siste tre år vært en av de mest produktive og betydelige komponister av liturgisk musikk i Frankrike. I 1975 startet han gjenoppbyggingen av et cistercienserkloster fra middelalderen, Sylvanès, som i dag er et av Frankrikes viktigste liturgiske sentre med mer enn 120.000 besøkende hvert år.

Seminaret vil bestå av foredrag, workshops med komponistens egen musikk, samt gregoriansk musikk.

Pris: Antatt pris på reise/opphold ca. kr. 8000.- (studenter kr. 6000.-)

Kontaktinformasjon: Sr. Ragnhild Marie Bjelland OP, Sta. Katarinahjemmet, Gjørstadgate 9, 0367 Oslo, tlf. 23 21 54 10, ragnhild.bjelland@katolsk.no

Påmelding innen 1. juni 2005 til:
Liturgisk senter, Erkebispegården, 7013 Trondheim, tlf. 73 53 91 20/21,
liturgisk.senter@kirken.no

Mer informasjon på www.liturgisksenter.no og www.sylvanes.com

Komponisten Wolfgang Plagge deltar på studiereisen. Han sier om André Gouzes musikk:

"Den har sitt utspring i fransk middelalder, den bysantinske tradisjon og russisk flerstemmighet. Musikken besitter en oppsiktsvekkende originalitet og fungerer høyverdig sakralt og er lett tilgjengelig."

for liturgien. Det betyr ikke at vi ikke må ta vare på våre tradisjoner. Men det blir galt hvis det betyr at vi gjør noe fordi vi alltid har gjort det – da har det stivnet.

Hvordan synes du det står til med fokus på den liturgiske musikk i Kirken i Norge?

–Jeg er aldri pessimist – det er ikke min natur. Jeg synes det er ting som er veldig bra – ikke minst i et økumenisk perspektiv. Men jeg blir kanskje litt skremt over det jeg kunne kalle stivnede fronter. Jeg er redd for liturgisk fundamentalisme i den forstand at man ikke tør å være åpen – å stenge seg inn i en avgrenset, definert liturgisk boks. Den dagen vi er fornøyde med det vi har gjort, har vi stivnet. Vi må ikke ha skylapper, men tørre å tenke fornyelse. Men det er klart at det er en smertegrense hos menighetene i forhold til dette. Vi kan ikke bare ha nye ting. Men man kan kanskje venne menigheten til å være tilstede med åpne ører. Det bør ikke være en selvfølge at ting kjøres over samme list hele tiden. I liturgien skal alle våre sanser skal være våkne. Skjer det en endring, våkner vi opp og spør oss hva som skjer. Det

annet Vatikanosil forutsetter at vi alle er medfeirere i messen. Dette er et av de aller viktigste prinsipper fra konsilet. Så det hender faktisk at jeg, når jeg skal lede den liturgiske sang i messen, springer opp og ned i midtgangen. Vi må lære å bli med!

Er det noe du vil utfordre katolikker i Norge til i denne sammenheng?

–Jeg vil i hvert fall anbefale alle som på en eller annen måte er interesserte i liturgisk musikk til å ta seg en tur til André Gouzes i Sylvanès. Det er alltid vellykket å være der. Gruppene som drar ned til Sylvanès er rett og slett himmelfalne av begeistring. Gouzes utstråler en kolossal glede og energi. Det er ingen forutsetning for å bli med at man absolutt må mene at Gouzes' musikk er det eneste saliggjørende, ei heller trenger man å beherske fransk. For det aller viktigste man får med seg er at man lærer seg å være våken, lærer seg å glede seg, lærer seg til å bli medfeirere i liturgien!

KD

Norges Unge Katolikker

Leire i 2005

Norges Unge Katolikker (NUK) arrangerer hvert år påskeleire og sommerleire for barn og ungdom i Norge. På våre leire står alltid Kristus, vår katolske tro og vårt fellesskap i sentrum. Alle som har vært på leir kjenner igjen følelsen av den levende Kirken. På leir blir vi virkelig ett med hverandre og Kristus. De ulike leirene for barn og ungdom har forskjellige temaer. Disse har som formål å støtte opp om vår vekst i troen og vårt liv som troende. Dette skjer delvis gjennom katekese, men fremfor alt gjennom ulike typer

aktiviteter og lek, og gjennom fellesskap med andre unge katolikker en hel uke til ende.

For mange katolske barn og unge er tanken på et levende katolsk fellesskap ganske fremmed. De bor på et lite sted med veldig få katolikker. Det å dra på leir med masse andre katolske barn og unge, er kanskje ikke det man har mest lyst til, eller i det hele tatt kommer på at er mulig å gjøre. Under kan du lese et lite "vitnesbyrd" fra en fornøyd leirdeltaker – nå leirsjef og mye annet...

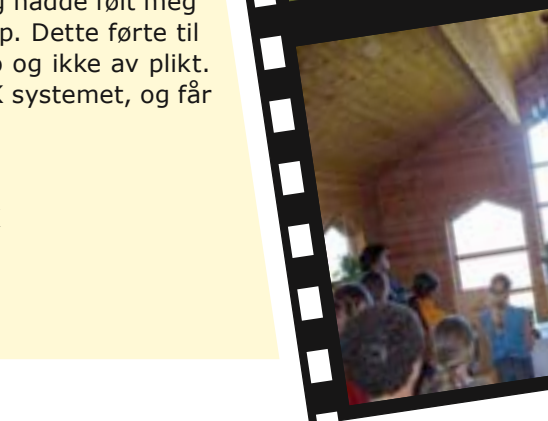

Jeg følte meg som den eneste unge katolikken i verden...

Jeg tenkte jeg skulle fortelle om tiden før jeg ble konfirmert. Jeg er vokst opp i et miljø med en del fordommer. En skulle ikke skille seg mye ut før du ble totalt utstøtt. Helst skulle du like det samme som alle andre på alle områder. De som har vokst opp i en liten by, kan kanskje kjenne seg igjen i dette. Samtidig var det veldig lite tøft å tro på Gud. Jeg har bestandig vært kristen, men i et miljø der dette nesten ikke var tillatt, var dette veldig vanskelig. I tillegg er det ingen på min alder i menigheten. Jeg følte meg som den eneste unge katolikken i verden, og hadde fast bestemt meg for at da jeg var konfirmert, var kirken historie for meg. Så hadde det seg slik at vår sogneprest på den tiden, Msgr. Torbjørn Olsen, ville at jeg skulle dra på konfirmasjonsleir på Mariaholm.

På Mariaholm ble jeg møtt av 50 ungdommer som trodde på det samme som meg! Jeg måtte ikke forklare hvorfor jeg trodde, og ikke ble jeg møtt av mange spørsmål om hvordan kirken er oppbygd og hvorfor jeg gadd å gå i den. Alle skjønnte hvorfor jeg trodde, fordi de selv var i samme situasjon. Endelig fikk jeg se at det fantes andre som meg i verden, jeg var ikke lenger alene med min tro. Dette hadde så utrolig mye å si for meg. Jeg hadde følt meg så alene og nå hadde jeg et fellesskap. Dette førte til at konfirmasjonen min ble utført i tro og ikke av plikt. Og som dere ser, havnet jeg inn i NUK systemet, og får meg ikke riktig ut av det igjen."

Kristine Maria Almås, Mosjøen
Distriktsrepresentant for NORD i NUK

Påskeleir

Påske "ØST" Mariaholm

Hvem: For deg som skal konfirmeres i 2005 og bor i Oslo, på Østlandet og i Nord-Norge.

Tid: 20. - 27. mars 2005

Pris: 1800 kr

Leirsjef er Marius B. Horn, og leirprest er ungdomspresten p. Paul Y Pham.

Påske "VEST" Fredtun

Hvem: For deg som skal konfirmeres i 2005 og bor i Midt, Vest og på Sørlandet.

Tid: 20. - 27. mars 2005

Pris: 1800 kr

Leirsjef er Phoung Huynh Minh, og leirprest er p. Reidar Voith.

Påske "MENIGHET" Arendal

Hvem: For deg som ble konfirmert i 2005.

Tid: 19.-27. mars 2005

Pris: 1300 kr (for NUK medlemmer, + 400 kr for ikke-medlemmer)

Leirsjef er Lars Blom, og leirprest er p. Sigurd Markussen.

Påmeldingsfrist påskeleirene:

15. februar

Påmelding til NUK på www.nuk.no - aktiviteter (eller til: Akersveien 16a, 0177 Oslo).

NB! Prisene forutsetter NUK-medlemskap (se www.nuk.no om medlemskap). Tillegg på kr. 400 for ikke-medlemmer. Reisetøtte etter gjeldende regler, forutsetter NUK medlemskap.

Kontonummer:

3000 16 91399 (NUK)

Merk innbetaling med navn og hvilken leir du skal på!

NB! Leirene kan bli fulltignet, betal derfor deltakeravgift så snart som mulig, så holder vi av en plass til deg.

Sommerleir

Sommeren 2005 arrangerer NUK følgende leire for barn og ungdom:

Barn Oslo/Øst 8-11 år 25. juni - 2. juli
Mariaholm

Barn Sør 8-11 år 25. juni - 2. juli
på Sørlandet

Barn Midt 8-11 år 25. juni - 2. juli
i Trøndelag

Barn Nord 8-11 år 25. juni - 2. juli
i Nord-Norge

Vestlandsleir 8-11 år 25. juni - 2. juli
på Vestlandet

Juniorleir 12-14 år 2. juli - 9. juli
Mariaholm

Ungdomsleir 15-17 år 9. juli - 16. juli
Mariaholm

Påmeldingsfrist sommerleire: 1. mai 2005

Pris: 1800 kr (forutsetter NUK-medlemskap, se www.nuk.no om medlemskap)

Betalt deltakeravgift + registrering på www.nuk.no - aktiviteter - påmelding til leir.

Reisetøtte etter gjeldende regler, forutsetter NUK medlemskap.

NB! Vi tar forbehold om at datoene kan endre seg noe (gjelder distriktsbarneleirene).

Velkommen på leir med NUK i 2005!

www.nuk.no

Norge

40 år med sykehjem og dagsenter i Levanger er historie

Det er nå klart at St. Eystein dagsenter i Levanger blir nedlagt. I løpet av februar flytter brukerne fra dagsenteret over til Levanger bo- og aktivitetssenter.

– Det er klart det er litt leit, men på den andre side har medarbeiderne ved St. Eystein, stått på og gitt sitt ytterste på tross av at de økonomiske forholdene har blitt verre de siste årene. Det var uforutsvarlig å fortsette. Vi er imidlertid svært takknemlig for den støtten vi har fått fra befolkningen i Levanger, sier biskop Georg Müller til Levangeravisa.

– Vi har ikke funnet noe ny bruk for lokalene, men tar det med ro. Jeg ser ikke bort i fra at bygget kanskje kan brukes som møteplass i menighetens regi eller i bispedømmet. St. Eystein er uansett noe vi ikke har tjent penger på, og dermed mister vi heller ingen inntekter. Men den katolske kirken skal betjene sin menighet i Levanger som vanlig og vil ikke bli berørt av nedleggelsen av dagsenteret, fortsetter biskopen til avisen.

Det er i år 40 år siden St. Eystein sykehjem ble åpnet i Levanger. Sykehjemmet ble drevet i 30 år av medlemmer av St. Bonifatius institutt, før det ble dagsenter for eldre hjemmeboende i 1994. Sykehjemsdriften ble finansiert av fylkeskommunen. Driften av dagsenteret har vært finansiert av Levanger kommune. Som mange andre kommuner har Levanger kommune i de siste årene hatt store økonomiske problemer, og størrelsen på til-

skuddet til driften av dagsenteret har vært oppe til diskusjon i forbindelse med budsjettbehandlingen i flere år. Levanger kommunes tilbud om driftstilskudd for 2005 var redusert så kraftig at styret for dagsenteret så seg nødt til å avvise et videre samarbeid på slike premiser. Dette har ført til en stor aktivitet i lokalavisene med støtte for dagsenteret, noe som varmer medlemmene fra St. Bonifatius institutt og de ansatte. Det er dannet venneforening for dagsenteret. Venneforeningen har drevet underskriftskampanje og innsamlingsaksjon til støtte for fortsatt drift. Men den endelige avgjørelse er om nedleggelse er nå tatt, og dette markerer slutten på 40 år med sykehjem og dagsenter.

Levangeravisa 11. januar 2005 / Melding fra Midt-Norge Stift

Små endringer i byggeplanene i Larvik

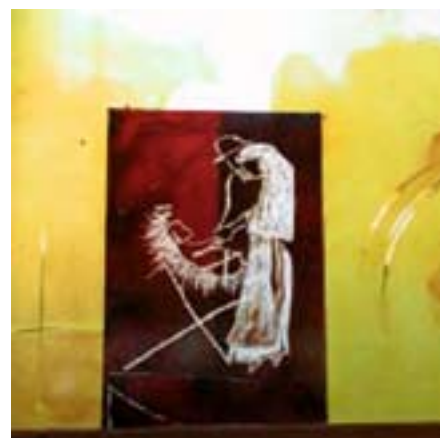
Rett før byggestart av den nye St. Frans kirke i Larvik, har noen viktige avklaringer blitt gjort. Det var/er en del høydeforskjell mellom klarisenes kloster og kirken, som skal ligge på samme område. Dette ville føre til "problemer" for tverrgangen som skulle binde hele prosjektet sammen som en helhet. Etter at klosteret sto ferdig, viste det seg at man derfor måtte grave ut mye løsmasse. Blant annet på grunn av dette, og på grunn av at det da måtte ha vært anlagt trapper inne i våpenhuset, som ville føre til problemer for en god handicapinngang, fant byggekomiteen det best med en annen løsning på inngangspartiet. Kirken blir nå liggende høyere i terrenget, og det lages en meget enkel løsning på tverrgangen, slik at det nå blir en helt åpen svalegang. Det spares med det også inn penger, som heller skal investeres i et menighetshus som vil bygges samtidig med kirken. Her blir det satsset på utstrakt bruk av dugnadsinnsats fra menighetens side.

– Det er svært viktig for menigheten at vi kommer i gang med et menighetshus. Dette er jo en viktig del av menighetens sosiale liv. Skulle bygging av dette dratt ut i tid, ville menigheten blitt svært skadelidende, så da "spiser" vi heller noe av den arkitektoniske modellen. Jeg

tror vi har gjort et godt valg, sier leder i byggekomiteen, Georg Aker.

Nøyaktig dato for byggestart er enda ikke klarlagt, men det blir så fort som mulig. Utgraving kan skje når som helst, og støping av sålen starter når faren for frost er over. Det regnes fortsatt med at kirken skal være ferdig innen utgangen av året.

Innvielse av glassmalerier i Askim

Under høymessen søndag 5. desember 2004 innviet biskop Gerhard Schwenzer SS.CC. nye glassmalerier i Maria-kirken i Askim. Etter messen var det hyggelig samvær der kunstneren Gabi Weiss fortalte om glassvinduene. Hun har også laget glassmaleriene i bispegården i Oslo.

Glassmaleriene er laget for å gi en mer sakral og rolig stemning i kirkerommet. For å beholde den intime atmosfæren i kirken er vinduspartiene holdt i lyse farger. Motivene som fremstilles i glassmaleriene forteller om Marias liv, om hennes lykkelige dager, men også tunge dager og timer. Fargen i Marias historie er i en mørkerød tone som minner om det jordiske. Samtidig er bildene omgitt av det guddommelige lys, det varme, strålende lys som omgir Marias liv så vel i lykkelige som i tunge stunder.

Motivene i de seks store vinduene er: (1) Inkarnasjonen: Herrens bebudelse. Maria godtar Guds plan, (2) Glede over Jesu fødsel, (3) Flukten til Egypt, (4) Jesu død på korset, (5) Pieta: Marias smerte, Jesus blir tatt ned av korset og lagt i sin mors fang og (6) Marias opptagelse i himmelen.

Sogneprest i Sta. Marias menighet i Askim, p.Piotr Pisarek O.M.I., sier det er gledelig at glassmaleriene har kommet på plass før 8. desember, festen for Marias uplettede unnfangelse, og han takker alle som har bidratt med støtte og hjelp i forbindelse med innvielsen av glassmaleriene.

Katolsk fravær under høytidelighet

Det er kommet spørsmål om hvorfor ikke Den katolske Kirke var med på minnehøytideligheten «En verden i sorg» i Oslo Rådhus 16. januar. Oslo Katolske Bispedømme (OKB) er jo medlem av Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, som var arrangør.

I samarbeidet om interreligiøse arrangementer er det et vanlig utgangspunkt at de enkelte trosretninger selv utformer egne innslag slik at de selv kan gå god for dem. Dette er det ikke gitt anledning til, her fulgte man andre arbeidsmetoder. OKB måtte dermed tidlig innse at man var avskåret fra å delta i minnemarkeringen.

Den katolske Kirke ville delta med katolsk bønn for de avdøde, og ville velge en egnet voksen for dette. Men det ble lagt begrensninger på hvem som kunne representere trossamfunnene – det kunne bare være barn. Det ville for OKB være nærmest naturstridig og uverdige å overlate til et barn å fremføre Kirkens «dødsbønner». For dens sørgende medlemmer ville det også vært uforståelig at deres kirke deltok i en slik høytidelighet uten å be for de avdøde.

Verden

Paven gratulerte Ferrari

Johannes Paul II gratulerte den italienske bilprodusenten Ferrari med deres seier i verdensmesterskapene i Formel-1-billøpene. Paven mottok firmaets ledelse, sjåfør, mekanikere og teknikere i audiens i januar. Han benyttet anledningen til å understreke hvor viktig sport er, også i det moderne samfunn, og sa at "Kirken betrakter den sportslige aktivitet, utført med full respekt for reglene, som et verdifullt oppdragsredskap særlig for de yngre generasjoner." Under audiensen fikk Paven en gul Ferrarivimpel og en stor modell av den røde racer bilen. Meldingen fra Catholic News Agency forteller ikke om den kom med fjernstyring, men gitt pavens alder og reduserte rørlighet er vel det å anta.

Saligkåringer forberedes

Eneboerpresten Charles de Foucauld (1858-1916), som levde et eneboerliv i Tamanrasset i Sahara, og den tyske biskopen Clemens August von Galen (1878-1946), som kjempet mot nazismen, kan nå saligkåres. Det fastslo Vatikanet rett før jul.

Biskop Clemens August von Galen

Greve von Galen var biskop i Münster og risikerte sitt liv gjennom å sette seg opp mot nazismen i alt dens vesen. For det fikk han

Plakaten fra de nasjonalsosialistiske partis rasepolitiske embede sier: "60.000 riksmark koster denne arvesyke folkefellesskapet i løpet av sin levetid. Folkefelle, dette er også dine penger."

tilnavnet «Løven fra Münster». Når han ikke ble ryddet av veien, skyldes det at Adolf Hitler ville utsette eliminasjonen av den katolske kirke i Tyskland til etter sin endelige seier. Hans heltmodige forsvar av menneskelivets ukrenkelighet nazistene til å stanse sin «Aktion T4», et hemmelig opplegg for storstilt aktiv dødshjelp, der mentalt tilbakestående og andre funksjonshemmede ble avlivet i stor stil ved injeksjoner eller med kullosgass. Til å begynne med kom en propagandakampanje som tok sikte på å forberede folkemeningen ettersom det planlagte omfanget var slik at det likevel ville måtte oppstå rykter. Mot slutten av 1939 ble så sykehuspersonell bedt om å neglisjere visse pasientgrupper, dvs. slutte å gi dem behandling. Så ble «rådgivere» sendt til sykehus og institusjoner for å plukke ut dem som var «uverdig livet» og som da ble overført til egne «spesialinstitusjoner». Etter to år og rundt 93.000 dødsofre (eller «frigjorte sengeposter», som det nazistiske byråkratterterminologi kalte det) var sannheten sivet ut. Biskop von Galens prekener truet med å utløse en folkelig motstand. Det fikk Hitler til å avbryte eutanasi politikken. Senere ble den fortsatt, men i en mer beskjeden skala og under styrket hemmelighold. - I 1946, kort før sin død ble han og to andre fremstående antinazistiske tyske biskoper, Konrad von Preysing av Berlin og Joseph Frings av Köln, kreert til kardinaler av pave Pius XII.

– Kardinal von Galen er et forbilde på fryktløs motstand mot eutanasi og vi takker den hellige far Johannes Paul II for å være et slikt heltemodig vitne for livet kommenterer John Smeaton, leder av den britiske livsvernorganisasjonen SPUC.

Charles de Foucauld

Charles de Foucauld ble født i Strasbourg i Frankrike i 1858 og ble foreldreløs i en alder av seks år. Etter en kort militærkarriere, ledet han i 1883 en ekspedisjon i den marokkanske ørken, noe som gav ham Det franske geografiske selskaps gullmedalje. Etter en religiøs omvendelse i 1886 og opphold i Midt-Østen, ble han ordinert til prest i 1901. Som prest ønsket han å etterligne Jesu skjulte liv i Nasaret, og han arbeidet i Tamanrasset i hjertet av Sahara-ørkenen, sør i det som i dag er Algerie. Han levde i fattigdom, kontemplasjon og ydmykhet, i broderlig vitnesbyrd om Guds kjærlighet blant kristne, jøder og muslimer. En rekke åndelige bevegelser og ordensfelleskap er inspirert av de Foucaulds spiritualitet, deriblant Jesu små søstre, som også arbeider i Norge.

Fire pavelige utfordringer til ambassadørene

Pave Johannes Paul II sa i januar til det diplomatiske korps ved Pavestolen at fosteret er et menneske og derfor fortjener den samme respekt som alle andre mennesker, fordømte forskning på dem, og sa at familien som bygger på ekteskap

mellom én mann og én kvinne ikke ikke må undergraves av hva han karakteriserte som «et trangsynt og unaturlig menneskesyn». Paven sa også at verden må engasjere seg mer i kampen mot hungersnød og at han så tegn som gir håp om at vold viker til fordel for forhandlinger i Midtøsten.

Det er nå 174 stater som har fulle diplomatiske relasjoner med den Hellige Stol.

Paven innledet sitt årlige møte med ambassadørene med å uttrykke sin sorg over katastrofen i Sør-Asia og andre naturkatastrofer, terrorhandlingene i Madrid og Beslan, volden i Darfur og grusomhetene i de store sjøenes region i Afrika. Deretter gikk han over til temaet for årets verdensdag for fred (1. januar - «Overvinn det onde med det gode») og la frem fire hovedutfordringer for vår tid: respekt for livet, mat, fred og til slutt frihet, ikke minst religionsfrihet.

Hva respekt for livet angår sa Paven at Kirkens innstilling har støtte i fornuft og vitenskap, og er klar og tydelig. Det menneskelige foster er samme subjekt som det menneske som fødes ved slutten av dets utvikling. Derfor er all vold mot fosterets integritet og verdighet uetisk. Enhver form for forskning som behandler fosteret bare som en laboratorieprøve, er uverdigg.

Paven la også vekt på at familiens naturlige struktur er, og må forbli, utgått fra pakten mellom én mann og én kvinne, bygget på ekteskapet. Familien er en fruktbar kilde til liv og forutsetning for ektefellenes lykke, barnas oppdragelse og for samfunnets beste, ja faktisk for landets velferd og må ikke undergraves av lover som bygger på et trangsynt og unaturlig syn på mennesket, sa han.

Hva kampen mot hungersnød angår vektla Johannes Paul II at initiativet fra FN-møtet i New York om hungersnød og fattigdom 20. september 2004 er bra, men ikke nok. Han minnet om et grunnleggende prinsipp i den katolske Kirkes lære: Jordens goder er til for alle. Dette prinsipp kan ikke benyttes for å rettferdiggjøre kollektivistiske former for økonomisk politikk, men

bør stimulere til et radikalt engasjement for rettferdighet og en mer synlig utøvelse av solidaritet.

Deretter nevnte paven flere oppmuntrende eksempler på at det faktisk lar seg gjøre å skape fred, ikke minst i Afrika der FNs sikkerhetsråd kom sammen i Nairobi i november for å diskutere den humanitære nødssituasjonen i Darfur og Somalia, og den internasjonale konferansen om de store sjøenes region. Men også i Midtøsten sa Paven at «væpnede sammenstøt ser ut til å minke og at det finnes håp om et politisk gjennombrudd i dialog og forhandlinger.» Som et eksempel på at gamle fiender kan bli en union, nevnte paven EU.

Til sist nevnte paven at mange stater fortsatt ikke anerkjenner religionsfriheten. Det finnes ingen grunn til å frykte at religionsfrihet skulle begrense andre former for frihet eller skade samfunnslivet, sa han. Ei heller finnes det grunner til å frykte at religionsfrihet for Den katolske Kirke skulle kunne innskrenke politisk frihet på de områder som er statens ansvar. Kirken vet hva som hører keiseren og hva som hører Gud til.

Selvmoordsbombing mot katolsk fest i Manila avverget

Nesten en million troende markerte høytiden "Feast of the Black Nazarene" i Manila i januar trass frykten for et islamistisk angrep på prosesjonen. De barføtte filippinerne formet en enorm skare rundt flåten med den sorte statuen av Nasareeren som ble trukket gjennom gatene i bydelen Quiapo. Oppslutningen var den største noensinne siden man begynte å ære den århundregamle spanske trestatuen av Kristus med korset.

Få dager før det historiske opptoget som vanligvis trekker over 100.000 deltakere, hadde politiet hadde stormet et islamistisk bibliotek og arrestert 16 antatt militante islamister og beslagla skytevåpen og bærbare kropps bomber. Utstyret så ut til å kunne rigges til slik at bombene kunne utløses over mobiltelefon, og det antas at selvmordsbomberne hadde planlagt hvordan de

skulle spre seg i mengden rundt omkring i gatene. «Vi hadde etterretninger om de mistenkte plan om å starte et selvmordsangrep i

Quiapo ved festen for Den Sorte Nasareer», uttalte politiet. De arresterte skal tilhøre «Hukbong Khalid Trinidad», en gruppe med tilknytning til «Jemaah Islamiyah», den sørøstasiatiske grenen av terronettverket al-Qaida, som sto bak Balibombingen i 2002. Politiet viste til tidligere rapporter om at den Jemaah Islamiyah-tilknyttede gruppe drev rekruttering av potensielle selvmordsaktivister blant filippinske konvertitter til islam i den nordlige delen av landet.

Etter messen i Quaipo forut for prosessjonen sa erkebiskop Gaudencio Rosales av Manila: «Trass i alle trusler: Katolikker og muslimer kan fortsette å leve i harmoni.» Under hans preken la han vekt på Jesu rolle som et «enhetens symbol» hvis kjærlighet forener folket.

Festen som markeres den andre torsdag i januar hvert år, er blitt feiret i nesten 200 år.

Avlat knyttet til det eukaristiske år

Paven har knyttet en spesiell avlat til feiringen av det særlige eukaristiske år som ble innledet sist oktober. I et dekret offentliggjort blant annet på www.vatican.va i januar heter det at Paven ønsker å berike en rekke gudstjeneste- og andaktsformet tilnyttet eukaristien (nattverden) med tilbudet om fullstendig avlat. Utdrag fra dekretet, datert 25. desember 2004:

«En fullstendig avlat tilbys alle troende og til hver enkelt troende på de sedvanlige betingelser (sakramentalt skriftemål, mottakelse av nattverden, og bønn i pakt med Pavens intensjoner, med en sjel som vil vende seg fullstendig bort fra enhver synd) hver gang de deltar oppmerksomt og fromt i en sakral funksjon eller andaktsøvelse innrettet til ære for Det allerhelligste Sakrament høytidelig utstilt, eller reservert i tabernakelet».

Dekretet går i detalj om hvordan man kan nyte godt av denne avlaten også på annet vis og under andre omstendigheter, for eksempel troende som på grunn av sykdom eller andre hindre er avskåret fra deltakelse på vanlige sakramentsandakter i kirken.

Flere grundige artikler om avlat finner man på www.katolsk.no (skriv «avlat» i søkefeltet)

Vatikanet ber FN gå ut mot trakassering av kristne

Vatikanet oppfordrer FN til å fastslå at diskriminering og angrep på kristne er å betrakte som et sosialt onde på lik linje med overgrep mot jøder og muslimer, melder Catholic News Agency (CNA). Det er Pave Stolens «utenriksminister», erkebiskop Giovanni Lajolo, som har tatt opp saken i flere internasjonale fora de siste uker. Det er på høy tid at FN aktivt fordømmer og motarbeider også intoleranse og trakassering av kristne, sier kardinalen.

Erkebiskop Giovanni Lajolo

Han peker spesielt på forholdene i Irak og Pakistan, men minner om at kristne menigheter over store deler av verden utsettes for overgrep og lider under mangel på religionsfrihet. FNs menneskerettighetskommisjon har nylig drøftet begrepene antisemittisme, islamfrykt og kristendomsfrykt («christianophobia»), og det er ventet at generalforsamlingen tar stilling til bruken av disse om kort tid. Vatikanet mener dette må føre til at FN må bekjempe også forfølgelse av kristne, og ikke bare

ha oppmerksomheten rettet mot antisemittisme og overgrep mot jøder og muslimer.

Kjølig reaksjon på «Da Vinci»-sightseeing

Den Hellige Stol reagerer meget kjølig på lanseringen av en guidet 'Angels and Demons-tour'. Det er et turistbyrå i Roma som vil arrangere en rundtur gjennom byen basert på steder nevnt i Dan Browns kontroversielle og fantasifulle bestseller 'Da Vinci-koden'. Lederen for Pavens råd for sosial kommunikasjon, den amerikanske erkebiskop John Foley, understreker at Browns bøker er ren fiksjon uten forankring i historiske fakta. Men han uttrykker bekymring for at folk med overfladisk religiøs kunnskap vil lese boken som autoritativ og bli bedratt, melder den katolske ukeavisen Universe.

Arrestasjoner i Kina

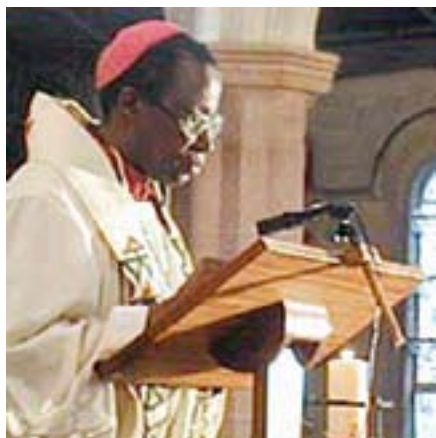
I jule- og nyttårshelgen ble geistlige fra den kinesiske katolske "undergrunnskirken" ved tre anledninger tatt i forvaring av politiet, melder den engelske katolske ukeavisen Universe. I begynnelsen av januar ble biskop Peter Zhao Zhendong av Xuanhua pågrepet av politiet. Fem prester han hadde ordinert to uker tidligere og to andre prester som deltok ved ordinasjonen ble også arrestert. Dette er skjedd etter at Kina har offentliggjort nye bestemmelser som myndighetene hevder skal garantere religionsfrihet. De nye bestemmelsene trer i kraft 1. mars, men et kirke-orientert nyhetsbyrå har advart og påpekt at de nye reglene gjeninnfører en nitid kontroll av personer, forsamlingssteder og aktiviteter.

Oblatprester hjelper overlevende på Sri Lanka

De indiske og srilankesiske kommunitetene av Oblat-misjonærene av Maria Immaculata (OMI) har startet eget hjelpearbeid blant de overlevende etter flodbølgekatastrofen på Sri Lanka, melder Vatikanets misjonsnyhetstjeneste Fides. OMI-misjonærene, som selv mistet kommunitalsbrødre og familiemed-

lemmer i katastrofen, gjør dette i tillegg til sin normale virksomhet blant nødstedte. Denne katolske presteordenen er meget sterkt representert i den katolske kirke i landet, også i de områdene som ble særlig hardt rammet av tsunamien. Fader A. Jeevendra Paul, provinsialsuperior for OMI i Sri Lanka, uttrykte sin takknemlighet til brødre og venner over hele verden for generøs respons på bønn om støtte til arbeidet blant de 48 000 hjemløse flodbølgeofrene som for øyeblikket holder til i kirker, skoler og andre offentlige bygninger. OMI-misjonærene her har mange års erfaring med hjelpearbeid blant flyktninger fra borgerkrigen, og nå legger de all energi inn i samarbeidet med sivile myndigheter og NGO'er i området. De bistår også med å skaffe psykologisk rådgivning til overlevende og tjenestegjør som prester i skoler og sykehus ved siden av omsorgen for de syke og gjennomføringen av begravelser. På lengre sikt vil de forsøke å opprettholde psykosomatisk hjelp til ofrene med spesiell vekt på omsorg for foreldreløse barn.

Zimbabwe: Avis truet etter intervju med biskop

Erkebiskop Pius Alick Ncube

I Zimbabwe har regjeringens Media- og informasjonskommisjon truet med å legge ned avisen Weekly Times etter at avisen publiserte et intervju med erkebiskop Pius Ncube av Bulawayo, melder Independent Catholic News. Weekly Times er landets nyeste avis, og hadde vært på gaten bare i syv dager da trusselen kom. Kommisjonen anklager utgiverne for å lyve når de sier at avisen skal være et generelt

nyhetsorgan, og hevder at avisen bare trykker politiske kommentarer. Det falt kommisjonen spesielt tungt for brystet at avisen ga spalteplass til erkebiskop Pius Ncube som er kjent som sterkt regjeringsskritisk. I løpet av de to siste år er tre aviser, inkludert Zimbabwes eneste uavhengige og største dagsavis, Daily News, blitt stengt av regjeringen med henvisning til de strenge medielovene.

Calcuttas hovedgate heter nå Moder Teresas gate

Moder Teresa av Calcutta (1910-1997)

Calcuttas hovedgate, tidligere kjent som Parkveien, har nå offisielt endret navn til "Moder Teresas gate."

Selv om myndighetene i Calcutta i India kunngjorde beslutningen for over ett år siden - kort etter Moder Teresas saligkåring - ble skiltene som markerer endringen ikke satt opp før 11. desember 2004 i forbindelse med en kort seremoni. Sr. Nirmila Joshi, generalpiorinne for ordenen Missionaries of Charity, avdekket i forbindelse med seremonien en bronsestatue av Moder Teresa.

Paven bekymret over norsk ekteskapsmoral

Like før jul mottok pave Johannes Paul II Norges nyutnevnte ambassadør til Den hellige stol, Lars Petter Forberg, til audiens og mottok hans akkreditiver. I sin hilsen til ambassadøren understreket Paven hvilken grunnleggende betydning kristendommen har hatt for norsk historie

og kultur gjennom tusen år. Men han uttrykte også bekymring over økende og urovekkende verdsliggjøring i samfunnet både i Norge og Norden forøvrig, og pekte spesielt på at det er ekteskapet og familien som er mest truet. 'Derfor ber jeg fortsatt sivile og religiøse ledere inntendig om å gjøre hva de kan for å opprettholde ekteskapet som en hellig og ukrenkelig gudvillet institusjon,' heter det i Pavens hilsen der han også advarer mot å likestille andre samlivsformer med ekteskapet.

Pavens spesielle hilsen til Forberg ble overrakt skriftlig etter at Paven hadde talt på fransk til Forberg og tre andre nye ambassadører. Men Paven ser ikke bare moralsk forfall i Norge, han berømmet Norges innsats internasjonalt i hjelpeprosjekter, kampen mot fattigdom, engasjementet for bærekraftig utvikling og bevaring av miljøet og deltagelse i fredsbevarende operasjoner. 'Dette er solidaritets handlinger som uttrykker en utholdende vilje til å fremme felles goder, og som medvirker til å frembringe en anerkjennelse av menneskelivet som en gave og oss alle som én stor familie,' heter det i Pavens hilsen.

Johannes Paul II avslutter med å oppfordre alle religiøse ledere i Norge å fortsette bestebelsene for å oppnå kristen enhet. Han forsikrer også at Den katolske kirke vil fortsette å arbeide for åndelig berikelse og sosial utvikling i det norske folk, og uttrykker de beste ønsker for kongefamilien og det norske folk som også omfattes av hans bønner.

17 katolske misjonærer led martyrdøden i fjor

17 misjonærer - prester, ordensfolk og legfolk - mistet livet i 2004 som følge av mord og voldshandlinger, fremgår det av en oversikt fra Vatikanets kongregasjon for Troens Utbredelse. Dette er martyrer som ofret sitt liv for utbredelsen av den kristne tro. Flest martyrer er registrert i Afrika: Fire prester og to ordensfolk. I Latin-Amerika er minst fire prester drept. I Pakistan skal tre ungdommer være slått i hjel etter falske anklager eller under press for å avsverge sin tro. I India ble en prest funnet død etter å ha mottatt trusler fordi han besøkte en hindufamilie. Kongregasjonens kardinal, Crescenzo Sepe,

sier vi heller ikke må glemme den lange listen over drepte katolikker i Irak og de mange navnløse troende verden over som aldri ble nevnt i nyhetene. Martyrene betalte en høy pris i blod for Kirkens vekst i verden, sier kardinalen.

Fides/Zenit

Irakisk erkebiskop bortført, så løslatt

Væpnede menn bortførte i januar erkebiskopen av det syrisk-katolske erkeparkiet Mossul nord i Irak. Vatikanets pressetalsmann Joaquin Navarro-Valls beklaget på det sterkeste denne terrorhandlingen og bad på Pavestolens vegne at overhyrden raskt ble satt fri uskadet så han kunne gjenoppta sin tjeneste. Dagen etter var erkebiskopen fri.

Den katolske erkebiskop Basile Georges Casmoussa (66) leder et erkebispedømme ("eparki") med 35.000 katolikker, skjønt mange av dem har likesom mange av sine katolske trosfeller kaldeerne flyktet fra Irak på grunn av antikristen terror. Det antas det at antall syrisk-katolske slik er sunket til 70.000 i hele Irak. De kristne i Irak det siste året vært utsatt for over 20 kirkebombinger særlig i Bagdad og Mossul, og en rekke andre terrorangrep rettet blant annet mot dem i deres boliger. En kaldeisk-katolsk familiekrets i Oslo-området har mistet fem slektninger i hjemlandet ved forskjellige angrep.

Sist oktober advarte erkebiskop Casmoussa at angriperne håpet at "mange, mange fler kristne vil dra. Deres strategi er å skape frykt blant de kristne og få dem ut av Irak". Den syrisk-katolske kirke er den nest minste av de orientalske katolske kirkene i Irak, og har også en erkebiskop i Bagdad.

Eneste katolske menighet i Aceh rasert av flommen

Sacred Heart i Banda Aceh er den eneste katolske menighet i Aceh-provinsen i Indonesia, grunnlagt i 1926 av nederlandske misjonærer. Før jordskjelv- og flodbølgekatastrofen hadde menigheten 350 medlemmer i byen, skjønt den betjente også katolikker i kapelldistrikter rundt om i provinsen. Da fransiskanerpateren

Ferdinando Seferi feiret messe midt i januar, var det rundt 30 mennesker tilstede, men bare seks av dem tilhørte menigheten, melder Catholic News Service. 25 menighetsmedlemmer i provinshovedstaden omkom i katastrofen, resten flyktet til andre deler av Aceh og til hovedstaden Jakarta av redsel for flere jordskjelv og flodbølger. Fader Seferi frykter at menigheten aldri vil reise seg igjen etter katastrofen. 75 prosent av menigheten er indonesere av kinesisk herkomst, resten er batakere (samlebegrep for en gruppe urbefolkningsstammer). Fader Seferi regner med at batakene vender tilbake til sine stammers landsbyer, og ikke til Banda Aceh, og at indokineserne blir i Jakarta eller drar til storbyen Medan i naboprovisen. 'Så lenge de bærer på dette dommedagsminnet, kommer de ikke tilbake hit,' sier fader Seferi. Han sier menigheten etterhvert vil bruke pengene den får fra Caritas til å bygge nye hus for menighetsmedlemmene der de selv ønsker det. Men først skal hjelpen gå til medisiner og mat som er det som trengs mest. Bare to av de savnede menighetsmedlemmene er funnet og har fått en katolsk begravelse. I ukene etter katastrofen har pårørende bedt fader Seferi velsigne stedene der deres kjære forsvant. Sacred Heart, som ligger ved Alur Naga-elven, ble fullstendig rasert. Vannet sto flere meter over kirkeveggene. Men menigheten ble spart for et enda større antall omkomne ettersom fader Seferi den skjebesvangre søndags morgenen var i Meulaboh for å feire messen blant de få katolikkene der. Denne byen ble enda hardere rammet. Ihvertfall ni av de få katolikkene der omkom, ifølge det katolske nyhetsbyrået UCAN. Men hadde det vært feiret messe i Banda Aceh, kunne hele menigheten ha omkommet: Sacred Heart-kirken og området rundt ble fullstendig rasert.

Hele Aceh-provinsen er del av erkebispedømmet Medan, som har sitt tyngdepunkt i naboprovisen. I nabobispedømmet Sibolga ble den katolske menighet St. Mary i Gunungsitoli på den overveiende protestantiske øya Nias rammet, og mistet 17 medlemmer, ifølge foreløpige tall fra UCAN.

□

St. OLAV

BOKHANDL A/S

AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF 23219555, FAX 22360263
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbutikk: stolavbok.no

"Legg all frykt til side"

Bønner og kontemplasjoner basert på tekster av Katarina av Siena
St. Olav Forlag Ib. kr. 268,-

"La det bli lys!"

Bønner og kontemplasjoner basert på tekster av Hildegard av Bingen
St. Olav Forlag Ib. kr. 268,-

Åpningstider:
Man. - fre.: 10-17
Torsdag: 10-19
Lørdag: Stengt

Finn de 23 gjemte ordene som kommer fra en evangelietekst som blir lest i messen i januar 2005. Hvilken tekst er det og på hvilken søndag blir den lest?
(tips: på www.katolsk.no finnes den liturgiske kalenderen)

m	æ	s	g	e	s	t	o	r	l	ø	n	n	a	t
e	v	r	u	r	t	å	l	s	o	m	m	e	b	h
t	a	s	d	s	a	l	i	g	e	n	u	o	a	j
t	r	ø	s	t	e	s	j	f	j	å	l	r	n	e
e	v	r	e	n	e	o	a	å	f	r	y	d	r	r
s	e	g	h	i	m	m	e	l	r	i	k	e	t	t
n	g	e	b	a	r	m	h	j	e	r	t	i	g	e
j	o	r	d	e	n	e	s	r	d	e	r	e	s	t
u	b	e	r	g	p	r	e	k	e	n	e	n	s	a

- Følgende ord kommer fra en evangelietekst som blir lest i messen i februar. Bokstavene i ordene er bare blitt stokket om. Skriv ordene riktig og finn teksten.

snedjor stal ..... ; **raftk** ..... ; **ngije** ..... ; **tårkkse** ..... ;
snedver ..... ; **yls** ... ; **nertne** ..... ; **kaste** ..... ; **niskne** ..... ;
ningregjer ..... ; **sepri** ..... ; **fra** ... ; **nelemhim** .....

(Tips: tekst finnes i bibelen. Har du databibelen? Den liturgiske kalenderen finnes på www.katolsk.no)

- Fargelegg bildene. Hvilken setning er hentet fra bibelen?

A. From som et lam

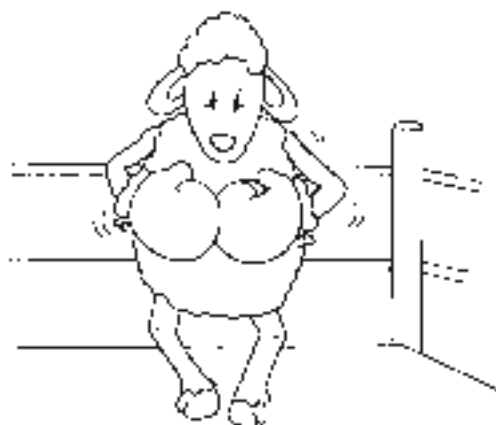
C. Bæbæ lille lam

B. Der er Guds lam

Å være som en hissig vær

Evangelisering, katekese og formasjon

I en av sine velkjente lignelser, lignelsen om såmannen, presenterer Jesus for oss de ulike typer jord som Guds ords såkorn faller i. Vår erfaring fra katekesen eller fra annet kirkelig arbeid hvor vi har med formidling av evangeliet å gjøre, bekrefter dette bildet. Mennesker mottar og forvalter budskapet om Guds frelse på så forskjellige måter.

Som kateketer er det lite vi i utgangspunktet kan gjøre med "jordsmonnet", derfor må vi heller spørre: Finnes det måter som kan bidra til at Guds ord kan vokse og bære god frukt hos flest mulig? Utfra en pedagogisk synsvinkel er svaret gitt. Vi må tilpasse vår undervisning til de enkeltes situasjon.

Vi blir ikke bare en lærer, men også et vitne, noe som Kirken flere ganger har fremhevet som nøkkelen til å få vår tids mennesker i tale.

Nå er ikke katekese det samme som undervisning i et hvilket som helst skolefag. Katekesen skal medvirke til menneskers vekst i Gud. Kunnskapen er ikke et mål i seg selv, men en tjener for dette. Dessuten er ikke det vi formidler noe dødt som vi skal gi liv. Guds Ord har liv i seg selv, og det har sin egen dynamikk i møte med mennesker.

I møte med den stadig større utfordringen med å få mennesker til å respondere positivt og vedblivende på sitt budskap, har Kirken tenkt igjennom den måten forkynnelsen,

og dermed katekesen, må skje på i vår tid.

I formidlingen av evangeliet regner Kirken med tre stadier:

1. Den innledende forkynnelse av evangeliet, der det enkle og sentrale budskap i evangeliet presenteres
2. Katekesen, der opplæringen av dem som har tatt imot evangeliet finner sted
3. Den kontinuerlige formasjonen, der man lar livet stå i en kontinuerlig dialog med trosinnholdet, til stadig større fordypning

Hadde våre elever levd helt i denne rekkefølgen, ville det ikke vært noe problem å adressere katekesen. Men situasjonen er at våre elever ikke har det slik.

Pave Johannes Paul II skriver:

Innenfor den kateketiske praksis må imidlertid denne ideelle tingenes tilstand gjøre regning med den kjensgjerning at den første forkynnelse av evangeliet ennå ikke har funnet sted. Et visst i antall av de barn som er blitt døpt kort etter de ble født, kommer til prestens katekese uten på forhånd å ha mottatt noen som helst form for innføring i troen, og uten på forhånd å eie en uttrykkelig personlig binding til Jesus Kristus... Så må vi her nevne tallrike unge og unge voksne som sant nok er døpt og har mottatt en systematisk katekese og sakramentene, men som like fullt lenge er i tvil om de skal utforme sitt liv i bevisst forbindelse med Kristus, eller til og med søker å unnvike en religiøs binding under påberopelse av sin frihet. (Catechesi Tradendae 19)

For katekesen betyr det at vi ikke kan belage oss på å formidle vårt stoff bare i den hensikt å nære en tro som er i en vekstfase. Vi må også sørge for at katekesen knytter an til de andre stadiene, både den innledende forkynnelse av evangeliet og den kontinuerlige formasjonen. Det utfordrer oss som kateketer til en utvidet tilnærming til vår katekese. I tillegg til den rent kateketiske, må vi også se stoffet vi skal presentere fra en evangeliserende og en livsveilevende synsvinkel.

For kateketene kan dette selvfølgelig være en utfordring, men det bringer også med seg en stor fordel for katekesen. Satt i en slik kontekst, blir hensikten og målet med katekesen tydeliggjort. Dessuten kan vi som kateketer ta i bruk en større bredde av det vi personlig sitter inne med. Vi blir ikke bare en lærer, men også et vitne, noe som Kirken flere ganger har fremhevet som nøkkelen til å få vår tids mennesker i tale.

Torvild Oftestad
Det kateketiske senter

Den 14. desember 2004 ankom **p. Marcelo Gabriel Jofré** Norge med sikte på å virke som sjelesørger for spansktalende katolikker.

P. Jofré er født 22. januar 1964 i Buenos Aires i Argentina. Han ble diakonviet 15. mars 1991 i katedralen i Morón (et bispedømme i Buenos Aires fylke) i Argentina av biskop Justo Oscar Laguna og presteviet 4. oktober 1991 i Morón av biskop Laguna. Han har utdannelse i filosofi, teologi og kirkerett og er professor i moralteologi og filosofi. Han har vært kapellan og sogneprest i flere menigheter i Argentina og har dessuten vært dekan i både Ituzaingo og Haedo, og sjelesørger for Cursillo-bevegelsen, Liga de Madres de Familia, og Movimiento de Partidas.

P. Jofré bor fra januar av i en av bispedømmets leiligheter i Akersveien 16B.

Elzbieta Schjetne er fra 1. desember 2004 ansatt i 50% stilling som vikar ved Familiesenteret i Oslo Katolske Bispedømme. Hun er utdannet som psykoterapeut og driver ved siden av jobben ved Familiesenteret privatpraksis innen terapi/egenutvikling/coaching. Hun er født i Polen og flyttet til Norge i 1970.

Ved Familiesenteret vil hun bl.a. delta i arbeidet med å ferdigstille kursmateriell og iverksette det nye ekteskapsforberedende kurset som er utviklet: "Kjærlighet for livet!" Det første sentrale kurset arrangeres i Oslo vårhalvåret 2005 med start i slutten av januar.

Elzbieta Schjetne

In memoriam

Sr. Maria Bernadette (Gertruda) Møller

*Født: 15. april 1917, Lipowiek, Polen
Død: 15. desember 2004 i Oslo*

Gertruda Møller trådte inn i St. Elisabethsøstrenes Kongregasjon i Oslo den 22. november 1937. Hun ble ikledd den 26. juli 1938 i Oslo og fikk klosternavnet søster Maria Bernadette. Hennes førsteløfteavleggelse fant sted i Oslo den 29. juli 1939, og hun avla sine evige løfter den 2. august 1944 i Oslo.

Etter å ha kommet til Norge, var søster M. Bernadette i Oslo frem til 1939. Fra 1939 til 1982 var hun i Trondheim, hvor hun tok utdanning i sykepleie. Der arbeidet hun på operasjonsstuen på St. Elisabeth Hospital med senere ansvar på området. I begynnelsen av 1982 ble hun forflyttet til Tromsø. Og samme året den 8. september kom hun til Oslo for å bli her.

Søster M. Bernadette var utdannet sykepleier. Hun deltok også i nar-kosekurs og fotpleiekurs. Utenom innsatsen på operasjonsstue holdt hun også nattevakter og hjalp der det trengtes. I det hun utførte viste hun seg som en nøyaktig og observant søster.

Etter å ha kommet til Oslo, overtok hun tjeneste i resepsjonen. Og her gjorde hun seg mest bemerket. Hennes vakttimer hadde sin egen rytme. Tiden her delte hun mellom bønn, håndarbeid og lesing. Hun gjorde rent rundt om, og om

vinteren var hun ivrig med å mate fuglene. Søster M. Bernadette tok imot besøkende med et smil og vennlighet, og mange stakk innom resepsjonen for å slå av en liten prat med henne. Og det hadde hun alltid lyst til og mye glede av. Med begeistring fortalte hun om det hun nettopp hadde lest og hadde gode ord å gi.

Søster M. Bernadette var et bønnens menneske. De mange timene i resepsjonen brukte hun til å be rosenkransen, som var hennes yndlingsbønn, og hun hadde den alltid i hånden. Søster M. Bernadette hadde også en dyp andakt til den hl. Josef, og ingen onsdag gikk uten et brennende lys ved hans statue på gangen. I mange år var hun også sakristan i provinsialhusets kapell. Denne tjenesten satte hun veldig stor pris på og utførte med glede. Og det var også flere småting som søster M. Bernadette gjorde og som ikke var til å legge merke til av andre, men de var gjort av kjærlighet til Herren og er nå foran Guds trone.

Søster M. Bernadette var i mange år plaget av kreftsykdom. Hun snakket ikke om sin sykdom og klaget ikke over den. De siste månedene oppholdt hun seg mye på rommet, men var med i bønne gjennom høytaler. Hun tok del i fellesskapets liv så langt hun maktet. Hun ble kjørt til refektoriet og til kapellet. Sine store smerter og plager ofret hun til vår Herre med håp om å møte Ham snart, og den hellige Kommunion styrket henne i smertene og i lengselen hun hadde etter å komme hjem. De siste dagene var hun sengeliggende og fikk lungebetennelse. Til sist var hun forent med Vårherre. Hun sovnet stille inn den 15. desember om morgenen.

Vi lyser fred over vår kjære avdøde søster Maria Bernadettes minne.

R.I.P.

St. Elisabethsøstrene

In memoriam

Sr. Augusta Hölscher

Født: 10. juni 1925 i Wüllen/Westfalen, Tyskland

Død: 29. desember 2004 i Oslo

Gravlagt: 7. januar 2005 på Grefsen Kirkegård, Oslo

Søster Augusta inntrådte hos St. Josephsøstrene i Albachten/Tyskland i 1950. Året etter dro hun til Norge for å begynne sitt novisiat på St. Josephs Institutt i Oslo. Hun avla sine første løfter den 11. juli 1953 og sine evige løfter den 14. september 1956. Søster Augusta har tjenestegjort i St. Josephsøstrenes ulike institusjoner innenfor husholdning og matlaging. Hennes første arbeidssted var St. Josephs Institutt i Oslo. I årene 1955 til 1986 arbeidet hun overveiende på våre ulike hospitaler: St. Josephs Hospital i Porsgrunn, Vor Frue Hospital i Oslo og St. Josephs Hospital i Halden. I noen år hadde hun ansvar for kjøkkenet på Vor Frue Villa, det vil si St. Josephsøstrenes barnehjem i Oslo, og i årene 1962 til 1966 flyttet hun tilbake til Tyskland og tilhørte St. Josephsøstrenes kommunitet i Leverkusen. Her hadde hun bl.a. ansvar for matlagingen for barna i St. Josephsøstrenes barnehage.

Søster Augusta har siden 1986 tilhørt kommuniteten på St. Josephsøstrenes Hjem på Grefsen. Her har hun i mange år hjulpet til med husarbeid i både kjøkkenet og vaskeriet. Grunnet sykdom og alderdom har hun i de siste årene vært pasient på vår sykeavdeling.

Søster Augusta har i alle år vært en meget hyggelig og vennlig medsøster. Hun utmerket seg ved sitt rolige vesen og sin lyttende holdning. Selv om hun ikke brukte mange ord, var hun fullt ut nærværende og overrasket ofte med treffende replikker. Både i sitt arbeid og i sitt samvær med andre viste hun en meget stor tålmodighet, ja, en tålmodighet som noen ganger kunne virke utfordrende på andre. Søster Augusta kjente ikke stress og lot seg ikke presse på noen måte. Hun levde sitt klosterliv i stor trofasthet og hengivenhet i St. Josephsøstrenes fellesskap, vel vitende om at det var Jesus Kristus som hadde kalt henne til dette liv.

Når hun i de siste årene ikke lenger kunne utføre noe arbeid i huset, bidro hun aktivt med å lage håndarbeider for vår årlige julemesse. Hun var daglig til stede i vår hobbystue, hvor hun hadde sin faste plass helt inntil det siste. Det var tydelig å se at Søster Augusta til tross for sine tiltagende skrepeligheter, likte å komme sammen med sine medsøstre til både håndarbeid, lesning av litteratur og samtale.

Søster Augusta ba meget. For henne var Gud "den nærværende Gud", den Gud som hun fullt ut stolte på og satte sin lit til i livets ulike situasjoner. Hun hadde en særlig andakt til både Guds mor Maria og den hl. Josef. Rosenkransbønnen var derfor en kjær bønn for henne. Dessuten likte hun å delta i menighetens messer og da særlig i høymesser om søndagene.

Søster Augusta var meget glad i fellesskapet og deltok i våre ulike felles sammenkomster med stor iver og takknemlighet. Ja, til og med på sin dødsdag var hun med oss i kappellet til både messe og vår felles aftenbønn "vesper". Bare en time etter aftenbønnen døde hun helt plutselig. Søster Augusta døde slik hun hadde levd, nemlig med stor ro og i en bønnens atmosfære omgitt av sine pleiere og medsøstre. Vi ber om at Gud, den barmhjertige, må ta henne inn i sin bolig.

St. Josephsøstrene

Philominammah George in memoriam

Philominammah George var morsmållærer i Bergen kommune i 16 år og var en frontfigur i det tamilske samfunnet der. Hun var opptatt av de tamilske barnas utvikling på skolene og var en sentral skikkelse i det katolske miljøet i Bergen.

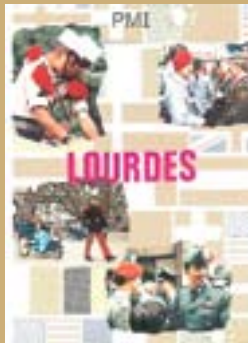
- Hun var en sentral skikkelse i vårt miljø. En svært positiv dame i både skolen og i menigheten, sier Gjermund Høgh, rektor ved St. Paul skole.

Hun var en av initiativtakere for å opprette Annai Poopathy tamilsk lørdagsskole i Bergen. Hun var også forfatter og har skrevet mange dikt, artikler og to barnebøker som brukes i grunnskolen.

Philominammah George pensjonerte seg tidlig og dro for å hjelpe krigsrammede, foreldreløse barn på Kantharooban Arivuchcholay, et barnehjem i Mullaittivu nordøst på Sri Lanka. Hun omkom under tsunamibølgen andre juledag.

R.I.P.

Militærvalfart til Lourdes 2005

I år 2005 blir det igjen arrangert militærvalfart til Lourdes i Syd-Frankrike, den 47. i rekken. Deltakerne fra tidligere års valfarter anbefaler den, og vi regner med at årets reise vil føye seg inn i rekken av vellykkede arrangementer.

I løpet av årene har flere hundre unge norske katolikker og en del ikke-katolske kamerater opplevd denne valfart i forbønn for fred, som organiseres av katolske feltprester. Den norske deltakelsen skjer gjennom Feltpestkorpsset.

I Lourdes møtes ca. 15.000 militære fra hele verden til en kjempeblanding av alt fra messer og andakter til sene kvelder på byens mange treffsteder.

PÅMELDING SENEST
25. mars 2005 på www.nuk.no

Tid: 23. mai - 1. juni 2005

Pris: Kr. 2.500,- (vernepliktige) eller kr. 3.000,- (andre). Resten dekkes av den katolske feltprestjtjenesten i Tyskland. Reisen til/fra Oslo må du ordne selv.

Betal til kontonummer 0532.4499042

Militærvalfart
v/p. Sigurd Markussen
Kirkebakken 15
4836 Arendal

Merk innbetalingsgiroen «Lourdes 2005»

REISE OG OPPHOLD:

Buss fra Oslo til Gøteborg og båt fra Gøteborg til Kiel. Militær innkvartering i Hamburg. Videre neste morgen med militær transport til Hannover og militærtog til Lourdes. I Lourdes bor vi på hotell. Returreisen blir med militærtog fra Lourdes til Hamburg og buss til Kiel.

PASS: Må ordnes snarest mulig.

UTENRIKSPERMISJON OG UNIFORMSTILLATELSE:

Vær vennlig å les side 18 og 19 i heftet «Valfart til Lourdes». Her står det hvordan en skal gå frem for søke de ulike permisjoner og oppnå uniformstillatelse. Send gjerne søknad allerede nå.

MER INFORMASJON

For ytterligere informasjon, kontakt p. Sigurd Markussen på tlf. 92258480 eller e-mail sigurd.markussen@katolsk.no

St. Franciskus
skole &
barnehage

søker vikar for lærer

Vi er en katolsk barne- og ungdomsskole i hjertet av Arendal. St. Franciskus skole og barnehage er under samme felles organisasjon med felles målsetting.

En av våre lærere skal ut i morspermisjon, og i den forbindelse søker vi lærere:

-med erfaring fra undervisning på ungdomskolenivå

-med fagområdene matematikk, naturfag, gym og heimkunnskap

Aktuelle søkere vil bli kalt inn til intervju.

Tilsetting 6. mars 2005.

Stillingens størrelse er 98,41%.

St. Franciskus skole drives i henhold til Friskoleloven som sikrer tilsatte tilsvarende vikar som i kommunale skoler.

Søknadsfrist 01.02.05. Søknad med CV, vitnemål og attester sendes: St. Franciskus skole, Kirkebakken 12, 4836 Arendal.

For nærmere informasjon, kontakt rektor Reidun Pihlmann: E-post rektor@stfx.no, telefon 37 00 06 00 og telefaks 37 00 06 01.

Pavenes bønneintensjoner

2005

Januar

At alle som arbeider i Midtøsten, må anstrenge seg stadig mer for å skape fred.

At hellige og høysinnede mennesker, ivrige etter å bringe Kristi evangelium til alle mennesker, må stå frem i misjonslandene

Februar

At de syke, og særlig de fattigste blant dem, må få menneskeverdig behandling og pleie.

At alle misjonærer må få økende forståelse for at inderlig kjærlighet til Jesus må til om evangeliet skal gis videre på overbevisende måte.

Mars

At alle regjeringer verden over må la politikk og utviklingsplaner styres av hensynet til de fattige, marginaliserte og undertrykte.

At hver enkelt lokalkirke bedre må forstå behovet for kristne som er i stand til å ta opp de utfordringer nyevangeliseringen stiller oss overfor.

Fra fjorårets ministrantleir. Foto fra NUKs billedgalleri.

Velkommen til årets ministranthelger med NM

Tid og sted for årets helger er:

-for seniorer (over 13 år) i Sta. Maria menighet, Askim: 1.-3. april
-for juniorer i St. Laurentius menighet, Drammen: 15.-17. april

Pris kroner 250,- (reiseutgifter blir ikke refundert).

Mer informasjon blir snart sendt ut til menighetene og ministrantlagene.

Spørsmål og påmeldinger til Ministrantutvalget på mu@katolsk.no eller på telefon (Pablo Barrera) 97 50 69 93. Se også <http://ministrant.katolsk.no/>

Økt grense for skattefradrag på gaver til Kirken -kr. 12.000

For et par år siden kom det en lov som gir rett til skattefradrag for gaver til Kirken. Inntil ligningsåret 2004 var fradragsgrensen på 6.000 kroner, men fra ligningsåret 2005 ble grensen for fradrag hevet. I en melding fra Finansdepartementet opplyses det at det maksimale inntektsfradraget for gaver til frivillige organisasjoner økes til 12 000 kroner for 2005.

Ordningen med skattefradrag skulle i dag være kjent for mange: Skatten vi ellers må betale, blir redusert med 28% av gavens verdi. Gir vi 6.000, får vi 1.680 mindre i skatt, og vår virkelige utgift blir kr. 4.320. Ordningen kan også benyttes av selvstendige bedrifter og firmaer.

Oslo katolske bispedømme ordner skattefradraget for hele landet via en egen konto i Sparebanken Pluss, konto nr. 3000.15.11110. Ved innbetalingen opplyses hvilken menighet og/eller bispedømme gaven skal til, og den blir så sendt dit. Det går an å dele gaven mellom flere.

Gaver kan innbetales med vanlig giro, ved nettbank eller telegiro eller ved avtalegiro. Ved bruk av vanlig giro, nettbank og telegiro må bispedømmet få opplysning om hvem som har betalt og helst også personnummer. Opplysningene kan sendes til Oslo katolske bispedømme, Akersveien 5, 0177 Oslo, tlf. 23 21 95 00, faks 23 21 95 01, e-post kirkebidrag@katolsk.no.

For dem som ønsker å bruke nettbank eller telegiro, er det en stor fordel om man samtidig bruker KID-nummer. Dette får man ved å sende inn skjemaet for AvtaleGiro, se nedenfor, og krysse av for "Tilsendte blanketter". Vi sender deretter giroblanketter (som ikke behøver

å bli brukt) med KID-nummer, og dette tastes inn ved betaling. Gaven blir da registrert på riktig giver og overført til riktig mottager herfra. KID-nummeret kan brukes om igjen, og det er som regel mulig å legge det inn som fast oppdrag.

Avtalegiro anbefales som er en enkel og billig betalingsmåte. Gaven blir trukket fra kontoen til avtalt tidspunkt, en eller flere ganger i året. Passer det ikke, kan man stoppe en utbetaling eller også stoppe ordningen helt.

Alle som gir, får ved årsskiftet melding om hvor mye som er gitt. Dette får også ligningsmyndighetene beskjed om, slik at gaven automatisk blir trukket fra på selvangivelsen.

For flere opplysninger om ordningen, se <http://www.katolsk.no/norge/bidrag/> eller kontakt din menighet. Det kan også leses om ordningen på Finansdepartementets nettsider, mer nøyaktig <http://odin.dep.no/fin/norsk/aktuelt/nyheter/006071-210144/dok-bn.html>

SVARKUPONG: fast AvtaleGiro betalingsoppdrag

Vennligst skriv tydelig!

Navn: _____
 Adresse: _____
 Postnr.: _____ Poststed: _____

Kredit konto: 3000 15 11110

JA, jeg ønsker å betale min faste givertjeneste til Den katolske kirke med

AvtaleGiro tilsendte giroblanketter (kryss av)

og gi kr.: _____ hver måned de mnd. jeg har krysset av:

Jan. Feb. Mars April Mai Juni
 Juli Aug. Sept. Okt. Nov. Des.

Trekke dato mellom 15. og 25.: _____
 Dersom ingen dato fylles ut trekkes beløpet den 20.
 Vi har ikke mulighet til å trekke AvtaleGiro utenom perioden 15.-25.

Maksimumsbeløp pr. trekk kr.: _____
 Maksimumsbeløp kan oppgis for å sikre mot feil. Det kan settes til det samme som du vil gi. Dersom du senere ønsker å øke beløpet må nytt skjema fylles ut.

Jeg ønsker at gavene skal godskrives:

Menighet: _____ **eller bispedømme:** _____

Belast mitt kontonummer: _____

KID-nr: _____ (fylles ut av OKB)

Jeg ønsker fradrag på skatten:

Mitt fødsels-/organisasjonsnr. er (1/9) sifre: _____

Jeg vil ikke ha melding hver gang, men bare en årsoppgave etter årets utløp.

Jeg vil ha melding hver gang før beløpet trekkes

Jeg er kjent med og aksepterer avtalevilkår for AvtaleGiro.

Sted/dato: _____ Underskrift: _____

Fra helgenkalenderen:

Den hellige Blasius

Den hellige Blasius sies å ha vært en biskop av Sebasteia i Armenia som led martyrdøden, muligens under keiser Licinius (307-24). Han var Konstantin den Stores medkeiser, og hadde i 313 underskrevet ediktet i Milano, som ga Kirken frihet. Han hersket over Romerrikets østre provinser, men ville gjerne ta hele makten. For å påskynde konfrontasjonen med Konstantin, brøt han

ediktet. Men selv om forfølgelsene bare var ledd i politisk maktspill, var de ikke mindre grusomme enn tidligere forfølgelser, og fikk en slutt først ved Konstantins endelige seier.

Blasius' levnetsbeskrivelser

både på gresk og latin er svært sene, og er rene legender som mest dreier seg om forskjellige mirakler og hans martyrium og usannsynlige torturmetoder, uten historisk belegg. Han er den eneste representant for den armenske kirke i den romerske liturgi. Den upålitelige legenden om St. Eustratius forteller at Blasius mottok helgenens relikvier med heder etter hans martyrium under Diokletian, oppbevarte dem sammen med relikviene etter St. Orestes og utførte alle ønsker som var uttrykt i Eustratius' testamente.

Legenden forteller at Blasius var sønn av rike og fornemme kristne. Han var lege før han ble vigslat til biskop av Sebasteia som svært ung. Ikke lenge etter brøt det ut forfølgelser under keiser Licinius ca år 316, hvor biskopen ble fengslet av guvernør Agricolaus av Kappadokia. Guvernørens jegere hadde funnet ham i en hule utenfor Sebasteia, der han hadde søkt tilflukt og levde

som eremitt. Ville dyr kom der til ham for å bli helbredet og velsignet.

Den mest kjente legenden er om moren som kom til biskopen med sin sønn som hadde fått fiskeben i halsen og holdt på å dø. Blasius reddet guttens liv ved bønn og korstegn. Da Blasius senere ble fengslet, kom kvinnen til ham med brød og lys.

Blasius nektet å oppgi sin tro og gjennomgikk ulike former for tortur, blant annet ble kroppen revet opp med kammer eller karder av jern, og til slutt ble han halshogd. Legenden forteller at han døde med en bønn på leppene om at alle med halsonde måtte få hjelp gjennom ham.

St. Blasius var en av de fjorten nødhjelperne, og ble også påkalt ved tannpine, røde hunder, hudsykdommer og pest. På 1400- og 1500-tallet i Tyskland ble St. Blasius anropt ved blødninger og sår.

Det er ikke spor av hans kult før på 700-tallet, men fra da av ble den svært utbredt både i øst og vest. Han ble særlig anropt ved både husdyrs og menneskers sykdom på grunn av arten av mirakler som tilskrives ham. Herfra stammer skikken smed "Blasius-velsignelsen", som stammer fra 1500-tallet og stadig er i bruk, hvor man ber om Guds beskyttelse mot halsonder. To lys blir velsignet og holdt av presten i form av et andreas-kors over de troendes hoder, eller deres halser berøres av lysene. Blasius-bønnen som leses samtidig, lyder: «Måtte Gud på forbønn av den hellige Blasius bevare deg fra halsonde og alle andre plager». Vann med Blasius-velsignelse blir også gitt til syke dyr.

Hans kult ble spredt vidt omkring på 1000- og 1100-tallet, spesielt i Tyskland. Festen er beholdt til tross for de historisk-kritiske vanskelighetene. Hans relikvier ble spredt, noe som beviser hans

popularitet. Canterbury har en Blasius-relikvie, og ved hans skrin skjedde det minst fire mirakler. Andre steder som hevder å ha relikvier er Paris, Dubrovnik, St. Blasien og Braunschweig. De første tegn på Blasius-legenden er funnet i den nedre kirken i St. Clemente-basilikaen i Roma og stammer fra 800-tallet. Hans navn på italiensk er San Biagio.

Blasius' minnedag er 3. februar i vest, mens østkirken feirer ham den 11. februar. Hans fest er funnet i en kalender i Napoli på 800-tallet og i Roma på 900-tallet. Minnedagen er avmerket på den norske primstaven. I Norge ble hans navn satt i forbindelse med det å blåse, derfor måtte ikke sjøfolk nevne dagen ved navn, for da ble det storm.

Skytshelgen for: Dubrovnik (Ragusa), leger, bakere og musikanter, bygningsarbeidere, murere, steinhoggere, gipsarbeidere og snekkere, ullkardere, ullhandlere, vevere, garvere, hattemakere og skomakere; for husdyr og hester, for ville dyr; mot halssykdommer, hoste, blæresykdommer, blødninger, byller, kolikk og tannpine, mot pest; for et godt skriftemål.

PEO

(Fra www.katolsk.no. Noe forkortet av redaksjonen.)

Minnedag: 3. februar

Attributter: En kam og to lys over kors, eller også lys, bok og ulv. Avbildes gjerne med en strigle eller karde (som han ble pint med) eller med byller i ansiktet.

